Telefon št. 74. *Posamna številka 10 h.*

Za pošti prejeman:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta » 13 » — »
četrt » » 6 » 50 »
mesec » 2 » 20 »

V upravništvu prejeman:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta » 10 » — »
četrt » » 6 » — »
mesec » 1 » 70 »

Za pošiljanje na dom 20 h na mesec.

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema **upravništvo** v Katol. Tiskarni Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dar, izvzemši nedelje in praznike ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 127. V Ljubljani, v soboto, 6. junija 1903. **Letnik XXXI.**

Na razpotju.

(Dopis izven parlamentarnih krogov.)

III.

Tudi mala parlamentarna skupina more doseči, ne samo moralnih vspehov, temveč celo stvarnih, ako je vojena spretno, ima trden program in na temelju tega programa uravnava svojo taktiko.

Zato pa smo prepričanja, da bodo tisti Slovani v državni zbornici, ki se za sedaj združijo za skupni glavni program in se bodo za ta program odločno in vstrajno bojevali, tudi vspehov dosegli.

In tak skupni program smo povedali in utemeljili v predidočem članku.

Negovanje avstrijske misli, udanost do Habsburžanov, narodna jednakopravnost in razširjenje konstitucije v demokratičnem smislu. — Te ideje morajo biti temelj aktualnemu programu slovanske državnozborske opozicije.

Negovanje avstrijske državne misli. Paradoksno se sliši to, kaj ne, ko bi morale vendar vse stranke v avstrijskem parlamentu biti avstrofilske.

A niso! Gnjev in žalost lega na našo dušo, ko motrimo razne parlamentarne stranke.

Schoenererjeva stranka v javni seji avstrijskega parlamenta kriči: Hoch Hohenzollern! In nemška ljudska stranka, — najvplivnejša in najštevilneja nemška stranka v parlamentu — je najpoprej nemška, potem še le ali le pogojno avstrijska. —

Ta stranka akceptira avstrijsko državo, če se ji ohrani nemška hegemonija. In ta nemška hegemonija ima za cilj ponemčenje slovanskega teritorija v sudetskih deželah in ob Adriji. Prof. Brand v Berolinu je ravno te dni v „Schulverein für Deutsche“ z ozirom na nemške naselbine na Kranjskem rekel: wir dürfen keine Etappe auf unserem Wege zur Adria verlieren!

Tudi nemški ljudski stranki (Deutsche Volkspartei) je Avstrija le dotlej dobra, dokler z germanizacijo ustvarja nemške etape k Adriji. Narodom ravnopravne in pravične avstrijske države, eh take pa ne marajo, taka avstrijska država bi bila na poti den alldeutschen Hochzielen. — Da so Italijani v zbornici kot reprezentanti laške buržoazije z malimi izjemami irredentisti, kdo si naj drzne to zanikati?!

Od nemških strank v državni zbornici so brez pridržka črnožolti le katol. ljudska stranka in krščanski socijalisti. — Nemško ustavoverno veleposestvo s Schweglem na čelu je teoretično in po svojem notranjem prepričanju tudi avstrijsko, ali s svojo politiko podpira ekstremno nemškonacijonalne stranke od Schoenererja na skrajnem krilu tja do Derschatte in Grossa.

Žalostno je, da so take razmere glede avstrijskega patrijotizma v zbornici.

Zato treba, da se osnuje koalicija slovanskih strank ali pa še bolje jednotna slovanska stranka, ki bo ob primernih prilikah z vso resnobo in vsem pravim notranjim prepričanjem branila avstrijsko državno idejo in posredno tudi krono pred napadi in insulti, ki so se že sem ter tja pripetili v zbornici.

Kakor smo že v prejšnjem članku povedali, je zasnovanje take slovanske stranke le tedaj pomenljivo, če se zasnuje na demokratičnem gospodarskem socijalnem in političnem programu.

Brez pridobitve ljudskih mas za strankin program bi stranka ne imponirala. Če pa ima stranka, ki se bori za politično, socijalno in narodno ravnopravnost, za sabo vse slovanske narodne elemente in vse brezpravne delavske in kmetske bataljone, potem je zmaga programnih idej le vprašanje bodočih desetih let.

In taka stranka, ki bi se borila za narodno ravnopravnost, za ljudske pravice in za patrijotično avstrijsko misel, bi imela neizmerno privlačno silo.

Predlagamo tedaj: Jugoslovani in Mladočehi se naj zjedinijo v jednoslovansko parlamentarno stranko. Češke zadeve in jugoslovanske aktualne zadeve naj bodo obema jednakovažne. Separatizem v taktiki tako jednih kakor drugih bodi izključen. V to koalicijo naj se najprej potegnejo še Malorusi, ki imajo s Slovenci, Hrvati in Čehi iste težnje. — Če mogoče, naj se vpliva na Poljake in Maloruse, da se gališki poljskoruski spor ublaži in za obedve strani povoljno reši. — Če pa ni tega mogoče, pa se na vsak način Maloruse mora pritegniti v to slovansko koalicijo in se opravičene želje Malorusov, ki ječe pod jarmom poljske birokracije in armenskopoljske »žlahte«, tudi v parlamentu podpira. Seveda bi bilo potreba tu previdnosti, da se Poljake brez potrebe ne požene v naročje dr. Derschatte, kamor jih tako vroče žele dr. Körber in nemškonacijonalna levica.

Če se taka, sto glav broječa, disciplinovana slovanska demokratična in avstrijsko-patrijotična opozicija osnuje, bo dosegla uspehov.

Nemške nacijonalne stranke so jedine le v negaciji ravnopravnosti Slovanom, v drugih ozirih glede pozitivnega programa pa jih loči brezno socialnopolitičnih nazorov. Proti takim divergujočim elementom bi močna opozicija, zasnovana na gori opisanem programu, imela lahko stališče.

Glede borbe za razširjenje volivnega prava na vse sloje — in tak boj bi se moral bržko mogoče začeti — bi šla in morala iti vsa socijalna demokracija tudi v boj. Ta stranka je sicer mala po poslancih, a velika glede števila volivcev.

In ko bi ta slovanska stranka pričela brezobziren boj proti veleizdajskemu italijanskemu iredentizmu in proti vsenemški agitaciji, ki se uganja zistematično v državi in zunaj nje v Nemčiji, potem bi — hočeš ali nočeš — šle ž njo nemško katol. ljudska stranka, krščanski socijalci in privilegovana reprezentanca veleposestva.

Pogoj za osnutje take stranke pa je, da vse v momentu neizvedljive zahteve glede državnega prava odlože Čehi. Najprej treba si izvojevati narodno jednakopravnost, da si osiguramo narodno eksistenco, katera je pri Slovencih v skrajni nevarnosti in pri Čehih tudi še negotova za vse eventualitete.

In ta jednakopravnost narodnosti v državi se zagotovi za vse slučaje le tedaj, ako dobi parlament pravo ljudsko zastopstvo potom jednake in splošne volivne pravice.

Mi celo trdimo, da Nemec ni tako narodno intoleranten, kakor je sedanja njegova reprezentanca v državni zbornici. Netolerantna je le nemška buržoazija, oziroma v vsenemškem duhu vzgojena nemška inteligenca. Če pa pridejo v državno zbornico pravi ljudski zastopniki, kateri ne bodo imeli nikake ljubezni do »pikelhavbe«, temveč v prvi vrsti smisel za gmotne in kulturne koristi širokih ljudskih slojev, katere koristi so s koristmi slovanskega ljudstva jednake, potem bo prišlo do pametnega narodnega sporazumljenja med Germani in Slovani v avstrijski državi.

Ko bodo imeli Slovani potom jednakopravnosti osigurano narodno eksistenco, potem bodo radi koncedirali, pa bodisi nemškemu jeziku, gotove prednosti v skupnih zadevah. Avstrijski Slovani kakor Slovani v obče niso narodno agresivni, zato bo narodna poravnava ž njimi lahka, ako bode od druge strani povsod pravičnost in poštena volja.

In do take poravnave mora priti, ako hočemo, da država ne razpade. — Na slovenskih, hrvatskih in čeških poslancih je sedaj vrsta, da pričnó odločno akcijo v

LISTEK.

Prostost.

Sin predsednika francoske republike Emile Loubeta je bil pri prvem sv. obhajilu. Z njim tudi sinovi treh francoskih ministrov. O Loubetu, kakor tudi o dotičnih treh ministrih pripovedujejo, da so sicer liberalni, toda »zmerni«, da le nekako bolj pasivno pomagajo pri sedanji protikatoliški gonji na Francoskem. Toda pomagajo!

Sedaj pa je nastal radi tega prvega sv. obhajila omenjenih prvaških sinov francoske republike velik krik po liberalnih časnikih, za sedaj samo po francoskih. Kmalu bodejo začeli o tem razbijati neslane šale tudi nemški liberalni listi in najbrže bode končno pricapljal s kako podagravo opazko tudi ta in oni slovenski liberalni list. Toda nam že zadostuje krik francoskih liberalcev, ki zahtevajo kar odstop dotičnih gospodov očetov, visoko stoječih, vladajočih gospodov v francoski republiki. Izpolnovanje verskih dolžnostij je torej liberalcem greh in sicer eden najhujših grehov. Ako je tudi dotičnik, ki je javno izpolnil versko dolžnost, le član rodbine kakega prvaka, mora zategadel prvak zlesti s prvaškega stola. Torej je to greh, ki se maščuje nad očeti, ako so ga storili otroci.

Kričanje francoskih liberalcev bilo bi umevno, ako bi, prav tako, kakor delajo naši liberalci, v enomer ne kričali, da hočejo versko prostost, vsak naj se po svoji fasoni izveliča, tako pravijo. Judje naj hodijo v svojo sinagogo, muhamedovci v svojo mošejo, protestantje v svojo cerkev, katoličani — toda tukaj se liberalna pesem takoj neha. Katoličani, s temi je pa stvar drugačna. Glede teh pa razume liberalna gospoda svobodo osebno in versko tako, da se sploh ganiti ne smejo. Katoliške cerkve samo dražijo drugoverce, dočim so sinagoge, mošeje, templji i. t. d. le vidni izrazi verskega čutenja dotičnih verskih družb. Torej naj se katoliške cerkve podero in porušijo v prah. Katoliška vera je tema in nazadnjaštvo, dočim so vse druge izraz poštenega prepričanja. Kar koli hočeš, bodi, samo katolik ne. To so načela svobode. Sedaj vidijo dotični visoko stoječi francoski gospodje, da je bila prostost, framasonsko-liberalna prostost, katero so tako vneto podpirali v boju proti »klerikalizmu«, samo slepilo. Sedaj to vidijo na lastne oči in čutijo na sebi, ker jim maje loža kurulske stolce, na katerih se da tako lepo in mehko sedeti.

Ta dogodek na Francoskem pa je tudi naravnost šolsk izgled nedoslednosti in neodkritosrčnosti liberalizma. Znan je izrek nekega popolno brezverskega liberalca, da jemlje v svojo službo samo strogo verne ljudi, ker se le na te popolnoma zanaša. Ti francoski gospodje, ki v javnosti podpirajo zahtevo po ločitvi cerkve in države, ločitvi cerkve od šole, ki podpirajo izpodkopavanje vsake avktoritete, hočejo vzgojiti svojo deco versko, ker drugače ne upajo ohraniti nasproti njej očetovske avktoritete, drugače ne upajo zanjo srečne bodočnosti. Zakaj torej vsa proticerkvena gonja? Vsak liberalec mora pri resnem premisleku reči s pesnikom: Zwei Seelen wohnen, ach, in meiner Brust. V javnosti proti cerkvi, proti veri, proti avktoriteti, doma pa se smatra, če ne zase, pa za otroke vera kot potrebna. Včasih tudi zase. Ako pride kak potres, ali kaka druga taka sila, takrat slišijo ljudje tudi hude liberalce na pomoč klicati sv. Jožefa in druge svetnike, iz katerih češčenja se ob mirnih časih z njimi vred norčujejo njih časniki, ter je zasramujejo kot malikovalstvo. Liberalna doslednost!

Pismo iz Italije.

Brescia 30. maja.

Najprijaznejši ljudje na svetu so gotovo natakarji. Ko hodiš sam po širnem svetu, znaš šele ceniti to njihovo dobro lastnost. A tudi natakarska prijaznost ima svoje meje.

Prišel sem zvečer v mesto in vkrcal svojo ladjo v zavetišče. Drugi dan vstanem, in bilo je izredno mirno po hotelu. Nobenega šuma, nobene besede, nobenega pozdrava. To se mi je zdelo prijetno. Šel sem po svojih potih v stolnico in iz stolnice po mestu. Svoje dve in pol stvari, ki jih imam seboj, sem pustil v sobi. Gledam, kje je kaka kavarna, da si preskrbim zajutrek. A čudno: Pred kavarnami so povsod stoli in mize nanešene na kupe, vrata zaprta. Dolgo spe ti ljudje, si mislim. Udarim jo proti svojemu prenočišču. A glej: Vrata zaklenjena, vsa okna zaprta! Pozvonim, potrkam — nihče se ne oglasi. Grem torej zopet po mestu, si ogledam utrdbe, preberem na ploščah v municipiju vse slavne čine, s katerimi se se Brescijanci odlikovali v bojih proti Avstriji, ter se vrnem nazaj. Vse pri starem. Zvonim vedno energičnejše — a vse zastonj. Položaj postaja kritičen. Moje stvari so zgoraj v sobi in jaz bi šel rad s prvim vlakom dalje. A tako na cesti ne morem stati — kar na glavnem trgu vpričo vsega ljudstva, in opazujem tudi, da me mimoidoči nekako smešljivo gledajo.

Nasproti je brivec. Stari Grki, ki še niso imeli kavarn in časopisov, so hodili k brivcu po novice. Ta klasičen spomin mi je prišel na misel v tem trenotku, pogladil sem se po bradi, in dasi še nisem bil nujno potre-

smislu, kakor smo ga očrtali v teh treh člankih.

Na razpotju smo. Dve leti že gledajo in opazujejo in kritikujejo razne stranke v zbornici, kaj dela dr. Körber.

Skrajni čas je, da se stranke z istimi smotri in istimi potrebami združijo na sedaj aktualni program ter pričnó delati. — Potem se bo situacija takoj premenila in dr. Koerber bo začel gledati, kaj stranke delajo.

Dostavljamo pa še:

Nam treba realne politike, katastrofalna politika nas ne dovede k cilju.

Važni trenutki so sedaj, želimo, da so slovanski poslanci — kos situaciji v spas slovanskih narodov in ob enem v spas avstrijske države.

Državni zbor.

Dunaj, 5 junija.

Dogodki na Hrvatskem.

Danes se je zbornica zopet bavila z dogodki na Hrvatskem in v Ljubljani. »Slovanska zveza« je vložila nov nujni predlog, v katerem vpraša g. min. predsednika:

1. Zakaj je preprečil avdijenco hrvatskih in slovenskih državnih in deželnih poslancev?

2. Ali hoče zbornici predložiti natančno poročilo o dogodkih v Ljubljani?

3. Kaj hoče ukreniti, da bodo na Ogrskem, oziroma na Hrvatskem varovali pismeno tajnost, kakor to zahteva člen 18. avstro-ogrske nagodbe?

Ta nujni predlog je obširno utemeljeval poslanec Borčić z vsem ognjem hrvatskega rodoljuba. Za njim se je takoj oglasil g. min. predsednik dr. pl. Körber, ki je govoril mnogo pomirljiveje, nego zadnjič. Nehoté je moral priznati, da je v zadnjem odgovoru prekoračil mejo državniške previdnosti, ko je hrvatskemu in slovenskemu narodu pretil s »pravico in zakonom«. Glede prvega vprašanja pa se je zopet izgovarjal z državno-pravnimi pomisleki in oziri, češ, da se ne more utikati v ogrske razmere.

Glede druzega vprašanja se je sklicaval na uradna poročila. Kakšna so bila ta poročila, to pove današnja interpelacija, ki jo objavljamo na drugem mestu.

Glede tretjega vprašanja pa je min. predsednik naglašal, da sploh ni dobil nobenih poročil.

Verujemo, da je vsa ta stvar vladi jako neljuba. Vlada pa si je sama kriva, ker iz samih ozirov do Madjarov bagatelizuje upor hrvatskega naroda proti strahovladi in njenim nezakonitostim.

To je izvrstno označil v svojem govoru češki poslanec dr. Herold, ki je ožigosal protiustavno načelo, ako vlada zastopnikom ljudstva zapira pot do vladarja in krone. Sicer je istina, da bi moral v prvi vrsti parlament braniti ljudske pravice proti ustavni vladi, ako mu jih krati V Avstriji pa sedaj nimamo ustavne vlade v pravem pomenu besede, ker vlada je uradniška in je parlament onemogel nasproti vladi. Torej so se hrvatski poslanci morali obrniti do svojega vladarja, kamor pa jim je vlada zastopila pot. Konečno izjavi dr. Herold, da bodo češki poslanci vedno zastavili svoj glas in vpliv za brate na jugu. (Živahno odobravanje.)

Poslanec Pernerstorfer je v imenu soc demokratov izjavil, da sicer hočejo glasovati za nujni predlog, akoravno v enakih slučajih ne dobe podpore pri drugih strankah, kakor se je to pokazalo povodom razprave o izgredih v Trstu. V tem oziru pa moramo g. Pernerstorferja opozoriti, da so lanski izgredi v Trstu imeli povsem drug značaj in druge namene.

Konečno je poslanec Biankini dolgo in široko odgovarjal na zadnji govor ministerskega predsednika ter dokazoval neresnice poročil, ki prihajajo iz hrvatskih uradnih virov.

Okoli pete ure se je vršilo glasovanje. Prvi in tretji predlog nista obveljala, ker so za nju vstali le slovenski, hrvatski, češki in rusinski poslanci ter krščan. socialisti. Vse nemški poslanci in konservativni veleposestniki in čujte — celo soc. demokratje so pred glasovanjem zapustili zbornico, dasi so na vseh javnih shodih njihovi tovariši soglašali z drugimi govorniki glede dogodkov na Hrvatskem.

Drugi predlog, glede dogodkov v Ljubljani, pa je obveljal soglasno.

Tako, sedaj more grof Khuen Hedervary mirno počivati, ker Dunaj in Zagreb nista v isti državi, loči ju namreč Litava! Tako daleč smo prišli v 35. letih dualizma.

Opekli so se!

Dunaj, 5. junija.

Poslanec dr. Šusteršič in tovariši so danes vložili naslednjo interpelacijo na g. ministerskega predsednika:

Celjski odvetniški kandidat g. dr. Pegan se je binkoštni ponedeljek o polnoči hotel s poštnim vlakom iz Ljubljane vrniti v Celje. Spremljala ga je njegova gospa soproga Terezija Pegan, s katero je binkoštna praznika porabil za izlet.

Ko sta gospod dr. Pegan in njegova gospa soproga binkoštni ponedeljek zvečer šla na ljubljanski kolodvor, spremljal ga je gospod Ivan Štefe, sourednik »Slovenčev«. Ta se je na kolodvoru poslovil od gospoda dr. Pegana z besedami: »Živela Hrvatska!« Gospod dr. Pegan reče na to v šali, naj gospod Stefe pazi, ker so tukaj hrvatski ovaduhi, gospod Stefe pa ponovi klic: »Živela Hrvatska!«

Gospod dr. Pegan gre nato na peron in hoče stopiti z gospo v vlak proti Celju.

V tem trenotku pa stopijo k njemu oficijal vladne policije Schweiger, vladni detektiv Kos in mestni policaj štev. 46 ter zahtevajo od njega v imenu zakona, naj gre ž njimi v stražnico. G. dr. Pegan se je pokoril povelju.

Ko so v stražnici od g. dr. Pegana zahtevali legitimacijo, prosil je, naj se pokličejo zaupne osebe in da ostane njegova prestrašena soproga pri njem v stražnici.

Vladni oficijal Schweiger pa je kratkomalo odklonil to željo, češ, da tukaj ne pozna ne soproge, ne zaupne osebe.

K sreči je imel gospod dr. Pegan pri sebi uradno legitimacijo, ki jo je pokazal uradnim osebam.

Ko sta oficijal Schweiger in detektiv Kos videla legitimacijo, sta bila v vidni zadregi, toda toli predrzna, da sta skušala stvar zabrniti, kakor da bi bile dr. Peganove besede o ovaduhih dale povod, kar je bil seveda le smešen izgovor, ker pameten človek ne najde povoda v onih besedah gosp. dr. Pegana in ker bi se bili o identiteti gospoda dr. Pegana mogli lahko na drug način prepričati.

Istina je, da sta vladna policista gosp. dr. Pegana zamenjala s pobeglim hrvatskim časnikarjem H. Sirovatko, ker sta si po obrazu precej podobna.

S tem pa je dokazano, da je v istini ljubljanska vladna policija v službi grofa Khuen Hedervaryja, ozir. da zanj opravlja to sramotno ovaduštvo!

Ko sta vladna policista uvidela svojo zmoto, se jima še potrebno ni zdelo, da bi se opravičila pri gospodu dr. Peganu. Oficijal Schweiger je bil še toliko drzen, da je ozmerjal g. dr. Pegana in mu zakričal: »Das ist eine Gemeinheit!«

Seveda so morali policisti konečno gospoda dr. Pegana izpustiti. Mej tem pa je bilo občinstvo na peronu jako razburjeno in gospa dr. Pegana je vsled strahu omedlela. Ker pa je mej tem vlak že odšel, imel je gospod dr. Pegan še to veselje, da je moral s soprogo vsled nerodnosti policistov barona Heina prenočiti v Ljubljani.

Seveda so drugi dan ljubljanski neodvisni časniki pisali o tej aferi ne posebno laskavo za vladno policijo in njenega naročnika ter opozarjali na vsakemu jasno zvezo mej ljubljansko vlado in baron Khuen Hedervaryjem.

Načelnik ljubljanske deželne vlade je imel vsaj to dolžnost, da bi bil takoj g. dr. Peganu dal zadoščenje za krivico, storjeno po vladnih organih.

Mesto tega pa je bil dež. predsednik baron Hein toliko smel, da je „Slovencu“ poslal popravek, v katerem je skušal deloma zanikovati, deloma pa je soglašal s predrznim postopanjem vladnih policistov proti g. dr. Peganu. G. dež. predsednik ni niti z besedico obžaloval nezaslišano in surovo postopanje svojih policijskih organov!

Proti takemu postopanju morajo ljudski zastopniki odločno ugovarjati. Proti taki policijski samovoljnosti se mora postopati z vsemi zakonitimi sredstvi, in g. baron Hein se jako moti, ako misli, da bode v Ljubljani vpeljal hrvatski policijski sistem.

V prvi vrsti zahtevajo podpisani za g. dr. Pegana zadostno zadoščenje za hudo žaljenje, ter vprašajo ekscelenco g. min. predsednika:

I. Ali hoče nj. ekscelenca skrbeti, da bode strogo kaznovano samovoljno, surovo in protizakonito postopanje ljubljanske vlade, oziroma njenih organov proti g. dr. Peganu.

2. Ali hoče nj. ekscelenca ljubljanski vladi kategorično prepovedati, da za bana Khuen Hedervaryja opravlja sramotno ovaduštvo?

3. Ali hoče nj. ekscelenca skrbeti, da se v bodoče odločno preprečijo taka policijska samovoljna dejanja in surovosti, ki so se zgodila proti g. dr. Peganu?

Čast Ljubljani!

Dunaj, 5. junija.

Danes so dr. Šusteršič in tovariši vložili naslednjo interpelacijo na g. min. predsednika: Obžalovanja vredni izgredi nekaterih nezrelih in razposajenih mladičev pred ljubljansko kazino v noči 24. maja t. l. so dali povod pretiranim in naravnost napačnim in zavitim poročilom o značaju teh izgredov.

Ta napačna poročila pa je razširjal v prvi vrsti c. kr. brzojavni korespondenčni urad; ravno ta je bil, ki je veliki javnosti podal popolnoma napačno in nalašč ponarejeno podobo o onih obžalovanja vrednih dogodkih.

Stvar se je tako opisala, kakor da bi velika množica ljudstva pred kazino izražala svoje „sovraštvo proti Nemcem“.

Da bi se pretirala, je bilo tudi poročano, da sta izmed razsajajoče množice priletela skozi okno v kazino, polno gostov, dva strela iz revolverja.

Resnično pa je tole:

1. Izgrede so provzročili le nekateri nedorasli mladiči in izgredov se sploh ni udeležil noben resen človek.

2. Dokazano je, da ni nihče streljal pred kazino iz revolverja. Streli iz revolverja, o katerih je c. kr. korespondenčni urad s tako veliko naglico brzojavil v daljni svet, so bili popolnoma izmišljeni.

Ta kriva, pretirana in naravnost zavita poročila c. kr. korespondenčnega urada so zapeljala javno mnenje o razmerah v Ljubljani in vzbudila sum, kakor da bi nemški meščani v Ljubljani ne bili varni svojega življenja pred izgredi precejšnjega dela slovenskega prebivalstva iz samega narodnega sovraštva.

Jasno je, da morajo ta od korespondenčnega urada razširjena poročila globoko žaliti slovensko prebivalstvo v Ljubljani, katero ne more mirno trpeti takega razžaljenja.

Da je c. kr. korespondenčni urad razširil ta kriva poročila, je brez dvoma glavna krivda c. kr. deželnega predsedstva v Ljubljani, od katerega je imenovani urad dobil dotične informacije, ki so bile naravnost napačne.

Dočim se navadno c. kr. oblastva trudijo, da s pomočjo oficielnega korespondenčnega urada pobijajo in zanikujejo pretiravanja in potvarjanja enacih dogodkov ter popravljajo neresnična poročila — sedaj ni prvič, da c. kr. deželni predsednik kranjski baron Hein potom korespondenčnega urada razširja pretirana, pokvarjena in naravnost napačna poročila, da z uradno avtoriteto širi krive sodbe o razmerah na Kranjskem.

Ljubljansko prebivalstvo, ki je takoj iz začetka najodločneje obsojalo obžalovanja vredne izgrede pred kazino, je po vsi pravici ogorčeno vsled tacega postopanja dež. predsednika, ki jako škoduje ugledu mesta, — to tembolj, ker je dež. predsedništvo v uradni „Laibacher Zeitung“ s praznimi izgovori odgovorilo na poziv slovenskih časnikov, da naj takoj po korespondenčnem uradu popravi kriva poročila.

Označena kriva uradna poročila so zapeljala celo pravosodna oblastva in g. min. predsednika na jako neprijeten način.

Pravosodna oblast je vsled izmišljenih strelov zaprla nekaj oseb, od katerih je bil stavec Kranjc zaprt cel teden. Konečno se je dognalo, da se Kranjc sploh ni udeležil izgredov.

Sodni ogled na lici mesta, ki sta se ga udeležila tudi dva izvedenca, pa je brez dvoma dognal, da pred kazino sploh nihče ni streljal. To potrjuje pa tudi cela vrsta popolnoma zanesljivih prič. Kdo povrne oškodovano čast in prostost vsled izmišljenih strelov!?

Stvar pa je tudi splošnega pomena, ker govor g. ministerskega predsednika je potrdil javnost v krivi veri in sodbi o onih

Dalje v prilogi I.

---

ben brivčeve pomoči, sem vendar vstopil in se podal pod nož. Znanje z brivcem je bilo kmalo sklenjeno.

„Vi ne morete v hotel“, mi reče sočutno.

„Da; kaj pa je, da so ga zaprli?“

„Natakarji in kuharji stavkajo. Vsi hoteli in kavarne so brez postrežbe“.

„Tako? To je zanimivo, a vsled tega ni treba zapirati duri.“

„Pač. Sitno je, če pride potnik v hišo in se mu mora tu razlagati, da so njegove nade neutešljive. Bolje je, da se mu vrata pred nosom zapro. Sicer se pa lastniki boje, da jim demonstrantje ne razbijejo šip. Zato je vse zatvorjeno in zapahnjeno.“

Hvaležen za poduk sem šel zopet pred hotel in krepko pozvonil. Pozvonim drugič, tretjič, vedno krepkejše. Ker ni odgovora, grem zopet po mestu. Nisem dobil še mesta, katero bi imelo toliko velikih javnih ur, kakor Brescija. In vkljub tolikim uram mi čas ne gre naprej. Vidim krasni spomenik „Alle dieci giornate“ v proslavo padlim junakom, kateri so l. 1849. deset dni branili mesto proti Avstrijcem. Če se bo moja trdnjava tudi deset dni branila — to bo zanimivo obleganje!

Grem nazaj. Vsi poizkusi so zastonj. Glasba in šum se sliši od glavnega trga sem. To so oni! Že gredo!

Najprej korakajo štirje godci, kateri neusmiljeno pritiskajo na strune, da zdihujoče hropejo bojevito melodijo neke najbrže dobro komponirane koračnice. Za njimi pa se pomika četa demonstrantov. Kdo bi Vas spoznal, sicer tako prijazni dobrotniki človeštva! Kje je frak, znamenje civilizacije? Ni ga; v vsakdanjem „civilu“ hodijo po cesti. Kje je bela brisača pod pazduho, simbol snage, in torbica ob boku, prijateljica napitnin? Vsak ima debelo rdečo rožo — saj z botaničnim imenom „klinček“ ne morem imenovati te plošče na prsih. In palice imajo v rokah. Tu debel kuhar vihti gorjačo mesto kuhalnice v roki, tam je natakar pozabil na vse dobre tradicije svojega stanu in znanja ter upije, kakor bi hotel vse pregnati.

Proti meni so jo ubrali. Prav imaš moj negostoljubni gospodar, da si se zaklenil! Jaz, ki ves čas svojega potovanja samo podpiram natakarski stan, moram čutiti njihovo jezo; kaj šele ti, ki si njih delodajavec in izkoriščevavec!

Zdi se mi nespodobno, da bi ob času, ko velja geslo: Vun iz hotelov! ravno le jaz silil noter, in umaknil sem se v prodajalnico papirja. Sicer nisem mislil pisati, a nekoliko papirja za vsakršne notice ne škoduje. Mimo gredo demonstranti, glasno tuleč, in eden vtakne v prodajalno svojo debelo glavo — gotovo je kuhar, ki bi moral zdaj meni kuhati kosilo! — in zavpije noter: „Evviva!“ Prikimal sem hladnokrvno, želeč mu mnogo plače in kar najmanj dela.

In šel sem zopet po mestu. Vajeni smo, da slišimo in govorimo samo o krasoti velikih italijanskih mest. A vsako izmed stoterih italijanskih mest ima svoje individualne lastnosti, iz katerih se vidi njih vsaj začasna avtonomija, stremljenje po samoupravi in neodvisnosti, ona trmasta in junaška želja po samostojnosti, katera je od prvih časov srednjega veka dalje navdajala ponosno meščanstvo. To datira do l. 1870. Odtlej naprej je vse enakomerno. Povsod isti spomeniki, iste naprave, proza, ki zakriva poezijo. Tudi v Bresciji sem to videl. Ti dve krasni stolni cerkvi — oddaljeni ena od druge kakih deset korakov! Nova z veličastno fasado v najlepšem renesančnem slogu, druga starodavna okrogla zgradba na starorimskem temelju, osemindvajset stopnic nižja od nove, veličastna v svoji arhaistični častitljivosti. A to sem bil vse že pregledal in premislil tri ure prej, in šel sem na utrjeno bastijo

Stotnija vojakov na kolesih! Lep prizor! Sicer njih oprava ni posebno moderna. Na glavah imajo čelade s tistimi velikanskimi petelinjimi repovi, ki jim mahajo daleč doli po ramah. A voziti znajo tako, kakor se se ribice v vodi sučejo. Ob strani častnik na kolesu, ki mirno plava na kolobarju, kakor star karp. Stotnija pa mora dirjati in se sukati na povelje kakor roj čebel. Seveda pravokotno se ne morejo obračati, kakor pešci ampak vsak obrat se mora vršiti v polkrogu. Tudi se kolo ne more obrniti na peti, kakor grenadir, ampak notranje vrste stoje, zunanje pa po bliskovo šinejo daleč naokoli. Tuintam kateri pade. Nevarna stvar! Če bi obležal, padejo nanj nasledniki kakor snopje a čudovito hitro pobere sebe in svojega konjiča in v trenutku je zopet gori in šine v svojo vrsto. Prepričal sem se, da dober častnik s kolesa lahko ravno tako zmerja vojake, kakor če koraka peš. Človek bi to še dalje časa gledal, a spomnim se, da moram iti zvonit v svoj quasidomicilium, kajti solnce stoji že visoko v zenitu.

In samozavestno in krepko potegnem parkrat za zvonec. Brez odziva. Premočno sem potegnil, si mislim. Gotovo me imajo za demonstranta, ki hoče narediti škodo. Zato pa potegnem še enkrat nalahno, proseče, prijazno. Tudi ta govor ljubezni ni uslišan.

Da ne bi stal tu kakor kak kuhar, ki se kesa štrajka in se ponuja v službo, stopim k prodajavcu časopisov. Počasi in premišljeno premotrim vso njegovo zalogo in po dobrem preudarku pokupim, da se nikomur ne zamerim, časopisov vseh strank: Republikansko „Italia del Popolo“, iz katere se lahko poučim o vseh slabostih naših monarhij, framasonsko „Tribuno“, iz katere razvidim, da se vsako obrekovanje francoske

strelih. Kdo pa je mogel tudi dvomiti, ker je prvi državni uradnik, načelnik vlade, v javni seji v zbornici uradno potrdil ono krivo poročilo.

Gospod ministerski predsednik sam je bil žrtev onega neresničnega uradnega poročila, ker je v svojem govoru glede dogodkov na Hrvatskem v zbornici dne 26. maja s povzdignjenim glasom opozarjal na strele iz revolverja, ki so jih baje slišali pred ljubljansko kazino. Pač redkokedaj je uradno poročilo tako nečuveno speljalo na led vladnega načelnika!

In šedo danes sez uradne strani ni prav nič storilo, da bi se popravila ona kriva poročila in trditve.

Še danes pusti vlada širšo javnost v krivi veri, ki jo je provzročilo neresnično poročilo c. kr. korespondenčnega urada.

In glavna krivda zadene zopet le deželnega predsednika barona Heina, ki nalašč navzlic vsem pozivom noče poslati popravka in pojasnila na kompetentno mesto, v prvi vrsti na c. kr. korespondečni urad.

Ako je bilo mogoče misliti, da so bila prva poročila zmota, četudi zakrivljena vsled neverjetne malomarnosti, — moremo sedaj misliti in sklepati le na zlobnosti enako svojeglavnost in aroganco, katere prebivalstvo ljubljanskega mesta ne more prenašati.

V teh razmerah je brezpogojna dolžnost c. kr. osrednje vlade, da odločno in brezozirno postopa, da pové resnico in to objavi po korespondenčni pisarni, in da stori potrebne korake proti onim, ki so razširjali vznemirjajoča kriva poročila.

Zato podpisani vprašajo ekscelenco gospoda min. predsednika:

Ali spozna njegova ekscelenca za svojo dolžnost, da odločno nastopi proti opisanemu uradnemu varanju javnosti ter resnici dá čast? Ali hoče nj. ekscelenca visoki zbornici poročati o korakih v tem oziru?

Konfiskacija »Slovenca«.

Interpelacija

poslancev dr. Šusteršiča in tovarišev na Nj. ekscelenco g. ministerskega predsednika kot vodjo justičnega ministerstva in notranjega ministerstva.

Ljubljanski dnevnik »Slovenec« priobčil je v številki 121. dne 29 maja t. l. v rubriki »Dnevne novice« naslednji sestavek:

Položaj v Ljubljani. Deželni predsednik baron Hein je v nedeljo ponoči hitel brzojavljati v svet o napadu na kazino na podlagi popolnoma pristranskih in neresničnih virov in je s tem tudi ministerskega predsednika Körberja speljal v vodo, Ljubljani pa mnogo škodoval. Dolžnost deželnega predsednika bi bila, se prej bolje informirati, predno se s takšnimi poročili škoduje Ljubljani in predno trosi okolu novice o strelih, katere je slišal samo — gluhonemi baron Wolkensperg. Sedaj se pa baronu Heinu nič ne mudi popravljati, ko ima pred seboj poročila sodnijske komisije. Sploh pa korespondenčni biro, to moramo priznati, ni prvič poročal neresnice! Res čudno se nam zdi, da pravi današnji uradni list, da do sedaj še ni povoda kaj popravljati. Povoda je pač dovolj, ker se je z neresničnim poročilom škodilo Ljubljani in vlada bi morala tudi sedaj hiteti, da popravi to škodo, katero je zakrivil sicer mnogo tudi ljubljanski župan, ki je podtikal brez povoda mladeniške izgrede „neki politični stranki" in tako kot župan (!) dajal izgredom pomen, katerega nikdar imeli niso. A o tem se z Ivanom Hribarjem še korenito pomenimo! Povod, preklicati napačna poročila bi moral biti pri deželni vladi tem večji, ker je sodnijska komisija popolnoma nepristranska in je tudi član komisije Nemec gospod Kaiser popolnoma pošteno pojasnil položaj. In če sedaj baron Hein apelira, naj se listi vsega ogibljejo, kar bi poostrilo, „die durch die bedauerlichen Ereignisse des letzten Sonntag geschaffene Situation" moramo povdarjati, da je to situacijo on ustvaril s čudnimi poročili na Dunaj in jo še ustvarja, ker dela, kakor bi se vsa Ljubljana dvigala proti Nemcem; v resnici je pa le skrajno ogorčena nad baronom Heinom in njegovim postopanjem. Koerber je radi hrvatskih zadev v veliki zadregi, in dasi imajo sicer nekateri Nemci velika usta o mažarski nadutosti, so sedaj vender v stiski, kaj naj store. V tej zadregi so potrebovali izvestni krogi protinemške demonstracije. Radovedni smo torej kdo je provociral izgrede pred kazino. Ljubo je to Nemcem, kakor Koerberju, za to je ta družba te demonstracije, katere vsi pametno misleči ljudje obsojajo, porabila in jih izrablja ter jim hoče pripisovati važnost, katere nimajo. In tudi deželni predsednik Hein dela v tem smislu, dela radi tega, da bi vlada vsaj Nemce dobila zase v prihodnji seji državnega zbora, ko pride zopet na vrsto nujni predlog glede hrvatskih zadev. A to povemo, da to vsi pametni Nemci tudi že uvidevajo, zakaj se tukaj gre. . . Posebno postrežljiva v službi vlade pa je »Tagespost«, ki nečuveno pretirava ves položaj in piše, kakor bi po Ljubljani Nemci že svojega življenja ne bi bili varni. Pravi, da „Slovenec" hujska proti turnarski slavnosti. To je po mnenju »Tagespošte" hujskanje, če smo mladino prosili, naj turnarsko slavnost prezre. Da smo ob jednem obrnili se tudi do resnejših nemških krogov z opombo, naj skrbe, da tudi turnarji ne bodo provocirali, je to naša dolžnost, ker vemo, da se bo radi zgoraj opisanih namenov od nekaterih ljudij vse storilo, da bi bili Slovenci provocirani, a Slovenci bi storili le uslugo vladi, ako bi sedli na nastavljeni jim lim. S tem bi koristili le vladi pa banu Hedervaryju, ker ti vsi skup delajo politiko pod eno odejo. Dež. preds. Hein se je z nemškimi turnarji, kar današnja »Laibacher Zeitung« sama potrjuje, zmenil o »von der Behörde zu treffenden Verfügungen«, danes smo pa čuli, da je za 6 junija že pripravljeno vojaštvo, in celo topničarstvo je baje urejeno tako, da bo oskrbovalo službo konjenikov. Očividno je, kaj se s takimi odredbami, o katerih nepotrebnosti je vsakdo mej nami prepričan, hoče doseči. Dostavljamo včerajšnjemu poročilu, da se je zopet oglasilo mnogo novih prič, ki so bile v usodnem trenotku v »Zvezdi«, a katerih nobena ni slišala strela, da so se pa streli, katere je oddala komisija, slišali v sobe v bližnji okolici in celo za vodo. Nekaterim Nemcem seve to ni prav in neki Nemec je komisiji klical radi nepristranskega poslovanja »Sufte!« Več o tem ve član komisije g. Kolman. Upamo, da bo sodnijska komisija dotičnemu prenapetežu že zamašila usta, kakor se bodo dobila tudi pota, da se gotovi prenapeti nemški gospodi, ki v goštilni pri Maliču blati Slovence, krepko pojasni stališče. Sicer pa bo o strelih, o katerih je ministerski predsednik Körber na podlagi napačnih poročil barona Heina z povzdignjenim glasom govoril v državnem zboru, že še govor tudi v parlamentu in takrat bo glas precej padel Körberju, pa tudi — Heinu, kateremu se ima Körber zahvaliti za svoje čudne informacije.

Radi tega nedolžnega sestavka je bila zgoraj omenjena številka »Slovenca« konfiscirana in trdi se, da se je ta konfiskacija izvršila posredovanjem deželnega predsednika barona Heina.

Podpisani stavijo na Njegovo ekscelenco vprašanje:

1. Odobrava gospod minister to konfiskacijo in kako jo more opravičiti?

2. Ali je res, da se je ta konfiskacija izvršila vsled vplivanja deželnega predsednika barona Heina? Eventuelno: Kako se more opravičiti tako vplivanje?

Na Dunaju, 5. junija 1903.

(Sledé podpisi.)

Za prebivalce vasi Maline in V. Pudlog.

Poslanec Pfeifer vložil je nujni predlog, da se nakloni po toči poškodovanim posestnikom vasi Maline (okraj Černomelj) državna podpora, katere so vredni in potrebni, ker so vrh tega še hudo zadeti po požaru, kar je bilo že prijavljeno v nujnem predlogu dne 31. marca t. l.

Obenem je predlagal dotični poslanec primerno državno podporo za pogorelce vasi Veliki Pudlog (okr. Krško), katerim je ogenj uničil 11 hiš z gospodarskimi poslopji, živežem in drugim blagom vred. Pripomnil je, da so pogorelci hudo zadolženi in da je ta požar že četrti tekom dveh let v siromašni občini Cerklje.

Predlog izročil se je odseku, ki se bavi z državnimi podporami za poškodovane po raznih uimah.

Laški kralj na potovanju.

Laški kralj Viktor Emanuel odpotuje prihodnji mesec na Angleško, da vrne obisk kralju Edvardu. Ni pa še določeno, bo-li potoval preko Francije ali po morju. Kralj Viktor Emanuel ne pojde v London preko Francije, marveč po morju okoli pirenejskega polu otoka v tem slučaju, ako francoska vlada ne zagotovi, da Loubet v Rimu povrne italijskemu kralju obisk. Obisku predsednika francoske republike pri kralju v Rimu stavijo se pa na pot iste zapreke, kakor našemu vladarju. On je vladar katoliške države in bi ga papež ne mogel vsprejeti, ako bo Loubet obiskal v Rimu iz cerkve izobčenega italijanskega kralja. Vsakakor se pa še sedaj zatrjuje, da pojde predsednik Loubet na vsak način v Rim h kralju; vsled tega je pozornost političnega sveta obrnjena sedaj na to, da-li papež kljubu temu sprejme Loubeta. Ako bi se to zgodilo, omogočeno bi bilo potem tudi potovanje našega cesarja v Rim. — Seveda si bodo v Vatikanu zadevo še dobro premislili in rimski list „Voce della Veritá je že pred par dnevi poročal, da predsednik Loubet v tem slučaju nikakor ne more računati na vsprejem pri papežu.

Avtorizacija ženskih redov.

V zadnji seji pred binkoštnimi prazniki se je v francoski zbornici pojavila nekaka needinost med štirimi strankami vladne večine. Radikalni vodje francoskih menihožrcev so bili vsled tega v ne mali skrbi, da ženskih redov ne zadene enaka usoda, kakor moške. No, ves ta strah in dvom je sedaj popolno odstranjen, kajti ministerialni blok zopet dobro drži. Te dni je ministerski predsednik Combes zbral okolu sebe člane štirih skupin vladne večine v zbornici in jim pojasnil svoje načrte za prihodnje dni. Najprej je zagotovil svoje zveste, da bo vlada napram učečim ženskim redovom, ki doslej nimajo državnega dovoljenja, postopala popolno tako, kakor proti moškim. Prošnje ženskih redov za avtorizacijo se morajo istotako odkloniti z enim samim glasovanjem. Onim redovnicam, ki se pečajo s poukom in postrežbo bolnikov, se prepove za sedaj samo pouk. Državni stroški za pouk se bodo zvišali po vladnem proračunu le za 9 milijonov frankov. Ta pojasnila so neki popolno zadovoljila one štiri parlamentarne skupine in sedaj je zopet vse rešeno. — Iz tega poročila se pa obenem razvidi, da si framasoni vendar še ne bodo upali razgnati karitativnih ženskih redov, ker so se prepričali, da jim ni mogoče najti potrebnega nadomestila.

Bavarski ministerski predsednik o odpravi paragrafa proti jezuitom.

Bavarski ministerski predsednik se je mudil minule dni v Berolinu, da se predstavi državnemu kanclerju in drugim tovarišem v pruskem kabinetu. Pri tej priliki je pa moral sprejeti tudi poročevalca berlinskega oficielnega lista, ki ga je seveda mučil z vprašanji o zakonu proti jezuitom. Baron Podewils je odgovoril na zadesno vprašanje mej drugim sredeče: Mi kakor tudi vladni krogi v Berolinu želimo, da se odprava tega paragrafa čim preje doseže; žal pa za sedaj ni mogoče dobiti večine v zveznem svetu. Popolno prav pa je, da je bavarska vlada v tem vprašanju bila vedno edina s prusko vlado. — Ministerski predsednik je nato povedal, da je odločiven za sedanje stališče zveznega sveta edinole strah pred jezuiti, ki bi baje provzročili silno škodo protestantizmu. Baron Podewils je pa tudi sam pojasnil, kako bedast je ta strah. Naslednje številke to dokazujejo: Nemška redovna provincija družbe Jezusove šteje sedaj skupno le 1430 članov; od teh jih pripada 594 duhovnikom, 401 šolastikom in 434 bratom lajikom. Od teh 1430 jih je delujočih v zunanji misijonski službi 669, od ostalih jih je 511 na Nizozemskem, 153 na Predarlskem, 42 v Luksemburgu. Ostanek se peča izključno z dušnim pastirstvom Nemcev v inozemstvu, posebno po vseh večjih evropskih mestih. Znaten del jezuitov se tudi izobrazuje na raznih evropskih vseučiliščih. Za Nemčijo ostane torej le 200 redovnikov, med temi več kot polovica neduhovnikov in še ti bi smeli živeti edino le kot zasebniki, ker bi se glasom § 1 ne smeli družiti v redovno družbo. To je torej ona velikanska nevarnost, ki preti protestantizmu v rajhu z odpravo § 2 zakona proti jezuitom.

Predsednik Roosevelt o jezuitih.

Dne 29. aprila letos se je mudil predsednik severo-ameriških zveznih držav Roosevelt na vseučilišču v St. Louisu ki je vodijo očetje jezuiti. Na kardinala Gibbonsa in redovnike je imel predsednik naslednji zanimivi nagovor: »Izredno me veseli, da morem biti gost prve, najvažnejše in najstarejše univerze, ki leži zahodno od reke Mississippi v ozemlju države Louisiana. Vaše delovanje mi je popolno znano, ker sem sam imel priliko prepričati se o novem napredku v zahodnih državah unije, ki sta ga dosegli ne samo pri našem narodu, marveč tudi pri Indianih. In ravno radi tega me posebno veseli, da se nahajam v prostorih te velike visoke šole. Vam tu izrazim svoj pozdrav in se udeležim današnje slavnosti, ki je edina te vrste. Eminenca, častiti očetje, gospoda moja! Dolžan sem Vam zahvalo za pozdravne besede in izjavljam s tem, da hočem trdno vztrajati pri določbi naše ustave, ki predpisuje, da se mora enako postopati z vsemi državljani, brez razlike oblike, v kateri molijo vsemogočnega Boga. In zagotovljen sem, da Vaše zadovoljstvo ne bo toliko, da ste me imeli tukaj, kakoršno je moje, da sem mogel bivati v vaši sredi! — Pripomnimo, da je te besede govoril Roosevelt in ne morda kak zastopnik vlade v katoliški Avstriji.

Otvoritev pristanišča Burgas.

V navzočnosti kneza Ferdinanda, ministrov, diplomatiških zastopnikov ter mnogih vojaških in civilnih dostojanstvenikov so minulo nedeljo slovesno otvorili pristanišče v Burgasu. Pri obedu, ki so ga priredili nato na čast domačim in zunanjim gostom, je izgovoril knez v bolgarščini naslednjo napitnico: »S pristaniščem Burgas smo otvorili nov horizont naši produkciji. Od vseh obrežij sveta bodo prišli narodi, da prineso izdelke svojega truda in odpeljejo sadove naših tal. Posebno ljubo mi je, da morem konstatirati to dejstvo v prisotnosti diplomatiških zastopnikov, ki nam s svojimi simpatijami dajejo novega poguma. Kot zvesta boriteljica miru se Bolgarija čuti srečno, če more nuditi drugim narodom mesto edinosti in mogočno sredstvo za blagor celega človeštva." V francoščini se je potem knez zahvaljeval diplomatiškim zastopnikom za njih navzočnost.

Dopisnik „Times" izgnan iz Rusije.

Brzojavno poročilo iz Londona je javilo, da je ruska vlada ukazala petroburškemu dopisniku londonskega lista „Times", naj takoj pobere šila in kopita in se poda domov. Mož se ima zahvaliti edino le posredovanju angleškega poslanika, da ga niso še utaknili v kako rusko ječo, ter da so mu dovolili tri dni odloga za ureditev svojih stvari. Zanimivo je vedeti, kaj je bilo vzrok za tako odločno postopanje ruske vlade. Za izgon dopisnika Mr. Brahama je bilo najprej merodajno Rusom sovražno stališče, ki je je zavzemal imenovani list, odkar je ta mož prišel v Petrograd. Mr. Braham sam pa meni, da to ni bil pravi povod za njegov

---

in italijanske vlade razprši v prazen nič, napojen z zlobno perfidnostjo, i. t. d. Ko me pogled na mojo trdnjavo prepriča, da še nisem uslišan, se kakor užaljen trubadur podam pod senco dreves in premišljujem glasove „javnega mnenja". —

Ali jih vidite? Že zopet gredo! A njihovi koraki so že bolj negotovi, obrazi rudeči, godba nerazumljiva, glasovi hripavi. Viglacchi! Panem et circenses!

In šel sem pregledovat izložbo knjig v bližnji prodajalni. Strašni romani! Deloma kri in rop, deloma rafinirana poltenost. Nekaj novega! Italijanska zgodovina ilustrirana na velikih kartonih v pestrih barvotiskih z razlagajočim besedilom. Vzamem v roko karton „Sicilijanske vespere". Italijani koljejo Francoze. Besedilo razlaga, kako so pomorili en popoldan 4000 Francozov in tako rešili Sicilijo francoskega jarma. Mladina, posnemaj! In ti ljudje se upajo še komu očitati, da se ravna po geslu: Namen posvečuje sredstva!

In krenil sem zopet na kraj svoje usode. Da ne stojim na žgočem tlaku, obiščem prodajalko razglednic, nakupim znamek, si obrežem svinčnik in se počasi vračam.

A nisem zastonj sklepal prijateljstva s svojimi enodnevnimi sosedi! Glej: bliža se mi moj brivec, prodajavec časopisov zapusti svojo kolibo, in drug za drugim mojih novih znancev se zbero v vencu okoli mene. Njih govornik je brivec:

„Gospod, vi bi radi prišli v hotel?"

„Rad ne, a moram. Pravice in dolžnosti imam do te hiše: Pravice, ker sem v njej pustil del svojega in avstrijskega narodnega premoženja, in dolžnosti, ker nisem plačal prenočišča. Pravičnost torej tirja, da se mi odpró ta vrata."

Soglasno pritrjevanje.

In moj brivec zaropota z zvoncem na na vso moč, in nato se upre v vrata, da zaškripljejo ter s pestmi udari po njih, da votlo zabobné. Imponiral mi je ta izraz ljudske volje.

Zgoraj se boječe odpre okno, in nekdo pogleda prestrašen skozi okno. Z ulice mu moja prostovoljna eskorta energično pojasni položaj. In kmalu se odpró vrata, in jaz izpolnim svoje dolžnosti, dosegajoč pravice med izgovori preplašene posadke premagane trdnjave.

Šel sem proti kolodvoru. Zunaj mesta sem krenil v preprosto tratorijo, kjer so bili vratarji na tleh se igrajoči otroci, kjer je kuhala pri odprtem ognjišču sajasta hišna mati in kjer je hišni gospodar z zavihanimi rokavi sam nosil na mizo. Nobenega kuharja, nobenega natakarja nikjer, in — nobenega štrajka.

In jedel sem — kaj, ne vem, a bilo je dobro, obilno in — perbacco! — trikrat ceneje kakor drugod.

Ko sem stopal v železniški voz, sem si otresel prah s čevljev, in prišla mi je čudna misel: Svet bo kuhal in jedel, tudi ako stavkajo vsi kuharji! L.

izgon, marveč edino le objava tajnega odloka ministra Plewe na guvernerja v Besarabiji, s katerim se mu sicer naroča varstvo židov, a brez vporabe orožja. Poročevalec in njegovi zagovorniki sicer trdijo, da on ni provzročil te objave. Sploh se pa od ruske strani taji izvirnost tega ukaza in le »N. Fr. Pr.« in njej sorodna glasila ne dvomijo, da je minister Plewe izdal res tak tajni ukaz, ki je bil glavni povod nemirom proti židom v Kišenevu.

Iz brzojavk.

Kompromis na Ogrskem? Glasilo neodvisne stranke poroča, da bodo notranje-politiške koncesije v prilog opoziciji obstojale v razširjenju volivne pravice in ustanovitvi 500 madjarskih šol v narodno nevarnih krajih. — Pogajanja z Mladočehi glede dovolitve budgetnega provizorija vodi doslej baje edino le minister Rezek. Glavna zahteva Čehov obstoji v tem, da sodna oblastva molče uporabljajo Badenijevo jezikovno prakso in se v uradnem listu objavi cesarska naredba, s katero se zagotovi ustanovitev češke in nemške univerze na Moravskem. — Ustanovitev katoliške stranke na Spanskem. Kardinal Sancho je baje prejel od papeža nalog, naj takoj ustanovi novo katoliško stranko. Potrebne odbore že snujejo. — Combes proti škofom. Ministerski svet je sklenil pozvati na odgovor sedem škofov, ki so se minulo nedeljo udeležili procesije v Dünkirchu, češ, da so protizakonito prekoračili mejo svoje škofije. — Vstaja v Maroku. Ministerski predsednik Silvela je obvestil kralja, da bo vstaja v Maroku končana v najkrajšem času.

Jeseniške novice.

** **Koliko se zasluži na Hrušici?** Toliko, da navaden delavec ne more ne živeti ne umreti. V tunelu pač, tam zaslužijo tudi po 5 kron na dan, a zunaj tunela plačajo navadnim delavcem po 1 K 60 vin. do 2 K. Kdor hoče kaj prihraniti, mora stradati, ker draginja je grozna. Zato pa se navadni delavci hitro menjajo, prihajajo in odhajajo.

** **Macedonci** stradajo, bi radi prihranili vsaj za daljno pot v domovino, pa — umirajo.

** **V bolnišnici** na Hrušici jih je meseca maja umrlo 7, Macedoncev 5 in 2 Hrvata, sami mladi ljudje.

** **Kdo je kriv?** Včasi pa že pošljejo take mrliče iz bolnišnice v mrtvašnico, da se ne spodobi. Zadnjič enkrat so poslali skoraj do cela nagega, in sedaj zopet enega s samo mokro rjuho zavitega. Ali naj tak mrlič v mrtvašnici leži v odprti rakvi? Gledat hodijo odrasli, pa tudi otroci. Jeseničani nismo vajeni takega ravnanja z mrliči, zdi se nam nedostojno. Grobokop je imel toliko čuta, da takega mrliča ni pustil v odprti rakvi in ga je zabil. A to zopet ne gre, saj nima potem nobenega pomena, mrliča v zaprti rakvi pustiti nepokopanega po dva dni.

** **Pokopališče** na Jesenicah bo kmalu premajhno. Za drugoverce bo še letos zmanjkalo prostora, če bodo tako mrli. Kam jih bodo potem pokopavali? Ali kar med katoličane? Pa tudi za te bo kmalu zmanjkalo prostora. Na vsak način bo treba pokopališče razširiti v kratkem času.

** **Zaklali** so Staretovega iz Kurje vasi. O polnoči 2. junija so trije ponočnjaki srečali četrtega. Prišlo je do besed, pa so se spopadli. Eden sune Staretovega z nožem in ga rani v roko in rebra. Bilo je na cesti pri čuvajnici, kjer se zavije na kolodvor. Žandarmi so bili ravno takrat na cesti, skočijo zraven in primejo napadalce. Gnali so jih v luknjo, ranjenca pa so prepeljali v tovarniško bolnišnico na Javorniku.

** **Napadi se množe.** O tem se nam še piše: Ze velikrat se je čulo, kako predrzneži napadajo ženske, pa tudi roparski napadi se pojavljajo. Kakor je postalo gorkeje in se druhal potika lahko po hostah, postalo je v okolici jeseniški nevarneje hoditi samemu. Naravnost predrzen napad se je binkoštne praznike zgodil v Vintgarju. Vurnikovega delavca Ropreta iz Radoljice je napadel še mlad človek, vzel mu uro in knjižico ter ga vrgel v vodo. Ropret zna plavati in se je hotel rešiti. Ko napadalec to vidi, hoče mu to zabraniti ter ga začne s kamenjem bombardirati. Kar zagleda nekoga prihajati, pa zbeži. Še malo časa in Ropret bi bil omagal ter utonil. Napadalca že imajo v pesteh. Doma je iz gorjanske fare, kakor pravijo, bil je že 14krat zaprt, star je pa okoli 18 let.

** **Botra niso mogli dobiti** Protestantovski pastor je 27. maja ob 8. zvečer obhajal slovesno „službo božjo“, pri kateri je krstil tri novorojence odpadnikov. Radi bi bili dobili za botre katoličane, a nihče ni hotel za botra. Ker ni bilo botra, tedaj pravi pastor: „Če botra ni, tedaj bo botra protestantovska cerkev“, ter krsti. G. Pongratz je samo asistiral.

** **Faktum je,** da je bil g. nadučitelj Medic, znan izza zadnjih volitev, binkoštni ponedeljek v Beljaku. Faktum je tudi, da so imeli binkoštni ponedeljek hajlovci v Beljaku „Sängerbundesfest.“

** **Ali je res?** Huber je tovarniški knjigovodja na Savi, ima pa tudi prodajalnico. Tovarna mu gre toliko na roko, da delavcem, ki pri Huberju kupujejo, kar pri plači odtegnejo, kar so dolžni. Čez 30 kron na mesec se ne sme zadolžiti nihče. No, to bi se še potrpelo, ko bi delavci smeli kupovati, kjer bi sami hoteli. Toda kaj se čuje! Huber je postal tako predrzen, da že kar zahteva, da mora tisti, kdor ima zaslužek od tovarne, samo pri njem kupovati. Ali je to res? In če je res, ali je kaj takega dovoljeno?

** **Na Višarje** je romala 2 jun. dekliška in ženska družba jeseniška. Bilo je krasno.

** **V Gorje** je binkoštni ponedeljek poletelo katol. delavsko društvo ter se udeležilo slovesnega blagoslovljenja mladeniške ondotne družbe.

Glasovi s Českega.

Husov spomenik. V nedeljo, 5. julija bodo slovesno položili temeljni kamen za Husov spomenik na Staromeškem namestju v Pragi. Na stroške slavnostnega odbora se je izdala v francoskem jeziku brošura o Husu, katera je bila razposlana na vse francoske žurnaliste. Delajo se velikanske priprave, vozili bodo posebni vlaki do Prage. Med narod razširjajo tudi mnogovrstne brošure o Husu in njega pomenu za češki narod.

Istega dne, t. j. 5. julija pa bodo katoliki češki slavili na Velegradu svetega Cirila in Metoda, obhajajoč hkrati 40-letom spomin obnovljenja velegraške stolice, kjer bodo prisegli na prapor sv. Cirila in Metoda.

Dne 31. maja je preteklo sto let, odkar se je češčina uvedla v srednje šole in tako dobila zopet svojo kulturno moč v roke. Enak praznik bomo praznovali Slovenci čez 6 let.

31. maja je obhajal svojo 85. letnico Nestor češkib zgodovinarjev Václav Vladivoj Tomek. Listi ga slave kot največjega sedaj živečih Čehov. Učenec velikega Palackega je tudi nadaljeval njegovo zgodovinsko delo.

Slična nesreča kakor svetovaclavsko založno je zadela sedaj kateřinsko posojilnico in hranilnico na Sleskem. Vsak čas pričakujejo konkurza, in Sležani se obračajo za pomoč do bratov pa Češkem in Moravskem, ker jih zadene hkrati gospodarske in narodni propad. Ako pride res do konkurza, je ognjišče sležkih Čehov porušeno. Defravdacija je kriva propadu.

Madjaršcina na Moravskem! Nekaj čeških (!) poslancev namerava v prihodnjem zasedanju moravskega deželnega zbora predlagati, naj bi se v moravskih srednjih šolah učila madjaršcina kot neobvezen predmet. Vedno večji stik z Ogri je privedel te može do predloga. Vlada pa misli tudi na obeh brnskih tehniških šolah odpreti lektorat madjaršcini! Ta je pa lepa!

Nemška turnarska slavnost v Lipniku je bila nameravana prve dni junija. Češki Moravljani so jo skušali preprečiti. Poslali so peticijo na Körberja, pa ni nič pomagalo. Za to so se sklenili udeležiti slavnosti najprej Čehi sami, in res je je prišlo na napovedani dan do 3000 Čehov, nemških turnarjev pa je bilo razen domačih le do 200. Prišlo je do manjših prask. Nemci so doživeli velik fiasko!

Glasovi s Poljskega.

Tristoletnico ustanovitve mesta Žółkiewa so te dni praznovali Poljaki. Žółkiew je bila tretja stolica poljskih kraljev, in na njo je navezana slavna zgodovina poljskega naroda. Ustanovil jo je bil Žółkiewski, velik junak poljski, kateremu je hvaležno mesto postavilo krasen spomenik.

Poljaki na Poznanjskem se pripravljajo na volitve v nemški državni zbor. Te dni je bil shod okrajnih delegatov, na katerem so postavili kandidate v 42 okrajih. Na Poznanjskem se je vzbudilo živahno gibanje takih, ki zahtevajo večjo odločnost svojih poslancev v državnem zboru. Konservativci imajo še večino.

Madjarizem in Slovani. Te dni je predaval v slovanskem klubu profes. Sokołowski pod gorenjim naslovom o Madjarih. Do polovice XIX. veka, pravi, so bile razmere med Madjari in Slovani zelo ugodne in prijazne, dokler ni Secheny vzbudil nar. šovinizma. Zdaj pa se je bati, da zgube vsi slovanski narodi na Ogrskem svojo individualnost.

Prvi ženski oddelek Sokolic se je ustnovil v Lvovu. Takoj prvo uro so začele dame telovaditi in jih je pristopilo k društvu že 30, pri drugi vaji jih je bilo vpisanih že 80, tako da je obstoj društvu zagotovljen — in morebiti bo treba enkrat računati s to žensko armado!

Bivši ruski državni poslanec P. Ign. Halka, dekan v Dubkovcih je umrl v starosti 79 let. Bil je dalj časa ruski poslanec; ker ni bil govornik, je bilo njegovo delovanje bolj skrito in se ni kazal na tribuni. Bil je tudi marljiv pisatelj za priprosti narod.

Novice iz Amerike.

§ **Tri dni se je neprenehoma smejal.** Nekega Krechmer-ja z Monroeville, napadla je huda muka, da se je tri dni neprenehoma smejal ne da bi mogel s smehom prenehati. Pričel se je smejati v največjem razburjenju, ko mu je hiša gorela. Včasih ga je smeh tako zmučil, da je postal popolnoma slab in brez vsake moči. Zdravnikom je bilo nemožno mu kaj pomoči. Še - le tretji dan, prestal mu je smeh sam od sebe.

§ **Buri v Mehiki.** Burski general Benjamin Viljoen in general W. D. Synman dospela sta v New York iz Mehike, kjer sta uredila pogodbo z mehikansko vlado za 83.000 oral najboljega zemljišča v deželi za domovje naseljenih Burov iz Južne Afrike. General Synman bo v New Yorku pričakoval svoje družine. Viljoen se je pa odpeljal v Južno Afriko da priredi potrebno za potovanje ekspedicije. Viljoen namerava dovesti okrog 50 družin takoj, in drugi bodejo pozneje sledili. Okrog 1000 burskih družin se bo preselilo v Ameriko. Zemljišče, kamor so Buri namenjeni, je zelo lepo in rodovitno, imenuje se Santa Rosalia v državi Chihuahua, ob mehikanskej centralni železnici.

§ **Ognjenik povzročil ogromno škodo.** Iz Guatemele došle novice, katere prinašajo od tamkaj došli ljudje, potrjujejo poprejšnja sporočila o ogromnem opustošenju katerega je provzročil izbruh ognjenika Santa Maria. Položaj bi skoro ne mogel biti gorji. Vsi kavini nasadi po okolici ognjenika so popolnoma uničeni za vselej. Tako pripoveduje ravnokar z Guatemale došli Manuel Hurtado. Nasade pokriva pepel 10 do 15 čevljev debel po vsej deželi. V bližini ognjenika je pepel tako na debelo, da je le vrhunce najvišjih dreves videti. Nad 1000 štirjaških milj planjave pokriva lava in pepel v debelosti 10 do 15 čevljev, in nad 5000 štirjaških milj v visokosti enega do pet čevljev. Tretjina skupnih kavinih nasadov je popolnoma uničena. Nad 300 000 kvintalov najbolje kave je zgubljene, in zemljišče na katerem je rastla je uničeno za vselej.

§ **Naši rojaki v Steeltonu.** V Steeltonu so rojaki kupili obširno poslopje, v katerem nastanijo slovensko - hrvatsko šolstvo. V jeseni pričnó kopati temelj za zidanje nove slovensko-hrvatske cerkve.

§ **Ponesrečena Slovenca.** Iz Claridge, Pa., se poroča: V tukajšnjem rudniku je podsulo rojaka Fr. Jerina. Težko poškodovanega so ga sodelavci izvlekli izpod udrtega stropa ter ga spravili v bolnišnico. — Umrl je v Puebli Slovenec Fr. Mohar iz Kopelj na Dolenjskem. Opekel se je strašno v ondotni jeklarni.

§ **Stavka delavcev opeke.** V Pennsylvaniji stavka do deset tisoč izdelovalcev opeke.

§ **Samomor radi nepočesanih las.** Ker ji njena sestra ni hotela počesati las, je 13 letna Iona Mason v Clevelandu zadnji ponedeljek zjutraj použila steklenico karbolične kiseline, vsled česar je v par minutah umrla.

§ **Električno železnico za dame** zahtevajo gospe v Ameriki. Nočejo se voziti z osebami, ki diše po pivu in smodkah in pljuvajo po tleh. Zahtevi bo ustreženo.

§ **Amerikanski vagabundi** so imeli letos svoj kongres pri Montrose, 38 milj od New-Yorka. 400 vagabundov iz vseh krajev ameriških združenih držav je bilo na shodu navzočih. Lokalna policija je bila brez moči, ko je pa prišla policija na pomoč, so gg. zborovalci že storili svoje sklepe in izginili.

§ **Nov šport amerikanskih dam.** V nekem hotelu v New Yorku sta priredili dve gledališki igralki dirko po stopnjicah. Darilo je bilo prosta vožnja v Evropo. Prva igralka je pretekla 19 nadstropij v 6 minutah, se nekoliko odpočila in prešla zadnja štiri nadstropja v 4 minutah. Prišedši na vrh je bila vsa onemogla. Njena prijateljica ji je sledila s tako vstrajnostjo, da je ravnateljstvo hotela tudi tej dobrodušno odkazalo prosti vožnji listek.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6 junija.

Jugoslavonski poslanci so včeraj radi dogodkov na Hrvatskem krepko nastopili. Obširnejše poročilo imamo na drugem mestu iz državnega zbora, a poroča se nam iz seje državnega zbora še. Poslanec Borčić je včeraj v drž. zboru jasno povedal, da ne bo prej miru v državi, predno se slovansko vprašanje to in onostran Litve pravično ne reši, in da Hrvatje raje poginejo, kakor pa bi opravljali službo sužnjev. Poslanec Povše je klical: »Körber zaupanje zvestega naroda do vladarja izpodkopuje! Mi si bomo to že zapomnili! Nastal je velik vihar mej poslanci, ker je Körber dvorano zapustil. Poslanec Biankini je klical: »Lep ministerski predsednik je to, da ni navzoč pri tako važni obravnavi!« Povše: »Prej je delal „obstrukcijo z dolgimi odgovori na interpelacije in sedaj gre proč! Naposled je Körber zopet prišel v zbornico. Velik vtis je napravil Biankinijev odgovor ministerskemu predsedniku, posebno pa njegov klic: »Zaigrali ste zadnje zaupanje pri Hrvatih in Slovencih. Vi nimate pravice govoriti o postavi in pravici! Sicer pa vemo, kaj je vaša dolžnost. Na svidenje pri Filipih!« Gotovo je, da bo ves hrvatski in slovenski narod složen in odločen za takimi poslanci.

Turnarska slavnost. Telovadno nemško društvo v Ljubljani praznuje danes in jutri štiridesetletnico svojega obstanka. Dobre in slabe čase je imelo to društvo. Ob času, ko smo Slovenci dobili občino iz nemških rok, je izginjalo nemškutarstvo v Ljubljani kakor sneg ob gorkem solncu in tudi nemški «Turnverein« je pešal na delu in številu svojih članov. Slovenci nismo znali tedaj izrabiti ugodnega položaja. Kričali so pač nekaterniki in bili ekstremno radikalnonarodni — v besedah. Delalo pa se je premalo, veliko premalo za utrjenje slovenskega življa. In le delo rodi trajne vspehe! Prišla je nato famozna zveza s Schweglom, ki je storila tudi svoj delež, da smo zadremali v Ljubljani. — Nemci so ob takih razmerah imeli izredno ugoden položaj. In ker imajo v dr. Binder-ju neutrudnega in do skrajnosti požrtvovalnega organizatorja, v baronu Schweglu pa prekanjenega diplomata, je naravno, da stoje danes organizovani do zadnjega moža. Sportna društva, gledališče, filharmonično društvo, pevska zveza, politično društvo »Deutscher Verein«, vse je v razvitku navzgor. In »Turnverein« stoji sredi tega narodnonemškega gibanja kot zbirališče in središče vsega, kar nemško misli v Ljubljani. Vsak nemški uradnik, profesor in trgovec in obrtnik v Ljubljani je član tega društva in za to pa je ta »Turnverein« večji po številu kakor — »Sokol.« Ob priliki naših velikih narodnih borb v deželi so odtekale nemške vode in slovenska zemlja se je kazala, a sedaj se zopet prikazujejo nemške talne vode, da poplavijo slovensko setev. Nemci s ponosom lahko zro v zadnje desetletje, ki je dobadela — a tudi vspehov. Seveda mnogo vspehov ali celo vsi bi bili Nemcem v deželi izostali, da nismo Slovenci po mestih bili malomarni. Pridržujemo si, da o nemškem razvoju po končani slavnosti izrazimo svoje mnenje, danes hočemo le nekaj malega še pripomniti. Slavnost turnarjev se bo izvršila, tako upamo, brez vsakega motenja od slovenske strani. Mi tudi resno prosimo, da vsak v svojem krogu upliva na to, da od Slovecev nihče niti v bližino ne ide, ker bi služili le v štafažo turnarjem. Mi smo tudi tako objektivno pravični, da kar mi zahtevamo za se drugod, to tudi privoščimo Nemcem v Ljubljani Ako nam pa ni všeč, da se Nemci v Ljubljani razvijajo in prav dobro počutijo, potem pa trkajmo na svoja prsa in recimo: nostra culpa. Saj se še slovenski deželni odbor trudi, da daje deželno gledališče Nemcem. — In ni nam všeč, da raste in se razvija ta nemška postojanka v Ljubljani, ki je velegermanska etapa na poti k Adriji. — V naši slovenski moči pa je tudi, da nemški razvoj v Ljubljani ustavimo in to etapo razdremo. Ali ta nemški razvoj se ne ustavlja s praznimi demonstracijami, ki škodujejo le Slovencem, ampak s tem, da se gospodarsko osamosvojimo. Nobena postava nam ne more braniti, da bi nekupovali pri slovensko-mislečem trgovcu in obrtniku. Nobena postava nam ne more zabraniti, da bi ne priporočevali po celi deželi slovenskih tvrdk. In nadalje je naša ustavna pravica, da se potegujemo, da na uplivna mesta v uradništvu na Slovenskem, bodisi justici, financi ali politični upravi pridejo možje, ki bodo spoštovali slovenski narod in ne bodo gradili nemških etap po slovenski zemlji. Tu je naše narodno delo, in ko bi

Dalje v prilogi II.

mi res v tem oziru storili svojo **narodno** dolžnost, potem bi novodobna kranjska nemškutarija zvezala svojo krošnjo in odšla od nas z lačnim trebuhom ali bi pa ostala pri nas in pela z nami: »Naprej zastava slave“ — Nemci na Kranjskem so pametni ljudje, ko izrabljajo našo zaspanost. Posnemajmo jih še mi pri delu. To je naše odkrito mnenje! Potem bo drugače pri nas. Za sedaj pa moramo biti zadovoljni z razmerami, ki smo si jih ustanovili sami. Nemci so v deželi velik faktor, po naši krivdi.

Nemški naskoki na Kranjsko. Iz Domžal se nam piše: Čuje se, da hočejo zahtevati naši Nemci v Domžalah svojo šolo. Ne zavidamo jim pouka, saj so že opetovano pokazali, kako da so ga potrebni, toda na svoje rame si ne damo nakladati novih bremen. Če morajo tudi Tirolci prispevati za slovensko šolo, se jim čisto prav godi; čemu so se pa vsilili na naša tla, ti nepovabljeni gostje? Da merimo z dvojno mero, nam zato ne more nihče očitati: do sedaj so si mogli sami vzdrževati učitelja, ki poučuje samo njihove otroke, menimo toraj, da si ga bodo tudi nadalje lahko brez naše pomoči in da ni treba, da bi si ubogi naš tvorniški delavec, ki si na dan s težkim delom prisluži le nekaj desetic (dočim je njegov tirolski tovariš, ki trikrat manj dela, trikrat bolje plačan), trgal kruh od ust in plačeval še za to, da mu ponemčijo otroke; prepričani smo namreč, da bodo tvorničarji z bičem podili otroke svojih slovenskih delavcev-trpinov v nemško šolo, če se jim ista dovoli. Tujec nas že itak davi, da tiščimo krvave pene! Kdor ne vrjame, pa naj pride pogledat k nam, koliko domačih podjetnikov je baš v zadnjih petih letih požrl tirolski moloh, ki sedi na denarjih, dočim so naši navezani na to, kar si zaslužijo in pridobe s svojimi žulji. Skoraj tri četrtine naše zemlje, zlasti večjih posestev je že v tujih rokah, in če bo šlo tako naprej, nam v kratkem ne bo kazalo drugega, kakor zapustiti še to grudo sladkih domačih tal, ki nam je ostala, in zbežati pred gladom v Ameriko, kamor jih leto za letom, kaj pravim, mesec za mesecem več odhaja. Malo je tako lepih krajev po deželi, kot je naša okolica, a tudi malo tako žalostnih razmer, kot so pri nas! Še v občinskem odboru, kjer pravzaprav že zdaj komandirajo, naj nam vzamejo nekaj mest, in Jesenice II. imamo pred očmi Ljubljane. Apeliramo na vse ki so v katerikoli zvezi znami, apeliramo na njih narodni čut, naj zastavijo vse sile, da Nemci ne dobe svoje šole; mi sami bomo storili, kar bomo mogli. — Kako delajo Nemci pri nas, smo povedali že pred Veliko nočjo, in da je kolovodja tega gibanja njih učitelj, se povsod govori. Pred štirinajstimi dnevi so šli spet reševat svojo mamico Germanijo na hajlovski večer »na pošti«, kamor so povabili tudi mnogo bratcev iz Ljubljane. Čudimo se, kako more »narodna« gostilna vsprejemati take goste, in če se še kaj takega zgodi, bomo izvajali posledice; ravno tisti, ki bi lahko kaj storili, se bratijo z našimi krvosesi, kakor bi šlo za stavo. »Grazer Tagblatt« je v svojem poročilu o tem hajlanju samoumevno udaril po nas in po naši vsega priznanja vredni godbi, češ, da je nalašč igrala v njih bližini, da bi jih motila. Pojdite, pojdite slamnike limat in se pravilne nemščine učit, pa ne pišite takih bedastoč! Ubogo malo bi se zmenili za vaše hajlanje sploh, če bi ne lagali po svetu in nas ne psovali ter nam ne podtikali, kako težko da smo gledali, ko ste si »na pošti« lizali prste. Prav privoščimo vam »dobro kuhinjo in klet«, kakor pišete, le to nam ni všeč in nam ne bo nikoli, da nas opljuvate, če le morete. In da naša vrla godba ne bo poginila, čeprav ščujete svoje fabrikante, naj je ne podpirajo (če so jo le res kedaj!), nam je porok duh, ki vlada v nji. Maramo za vaše podpore, le sami si jih obdržite! Našo godbo, ki se lahko meri z vsemi po deželi, pa priporočamo najtopleje rodoljubom in narodnim društvom, naj jo naročajo in ji pripomorejo do razvitka«. — Iz Spodnje Šiške pri Ljubljani se nam poroča, da se je Nemcem posrečilo preslepiti mnogo slovenskih starišev, da so prosili za nemško šolo. V tej prošnji je vse polno neresničnih podatkov. Otroci, ki so stari eno leto, so upisani, da so za šolo godni. Za nemške očete in matere so upisani ljudje, ki niti besedice nemški ne znajo. To je žalosten dogodek pred vratmi slovenske Ljubljane in mlačnost, ki jo opažamo pri tej priliki od slovenske strani, je sad nemško-slovenske zveze. Slovenci, proč od Nemcev in trdno se zvežimo mej seboj, da odbijamo nemške naskoke! Takoj naj narodnjaki v Spodnji Šiški prično protiakcijo proti ustanovitvi nemške šole, obrnejo naj se tudi do vseh slovenskih članov dež. šolskega sveta ter jim naj pojasnijo resnični položaj.

Na včerajšni popravek barona Heina odgovorimo prihodnji ponedeljek. Ovržemo popravek z dejstvi.

Zakaj je bil aretiran dr. Pegan? Deželni predsednik baron Hein popravlja tudi poročilo graške „Tagespost“ o aretaciji dr. Pegana na tukajšnjim južnem kolodvoru in trdi, da tukajšnji policijski organi sploh niso iskali Sirovatko in da je bil dr. Pegan le „aus einem bestimmten in seinem Verhalten begründeten Anlasse vorgeführt.“ Kakor rečeno, baron Hein dobi naš odgovor v ponedeljek, in ker je poslal tak popravek v „Tagespost“, povedali bomo tudi, kako se je iskalo Sirovatko. Kar se pa tiče aretiranja dr. Pegana, povemo še enkrat, da je bil „Verhalten“ in „Anlass“ to, da je prijatelj dr. Pegana zaklical: „Živela Hrvatska!“, dr. Pegan je pa dejal, naj dotičnik pazi, ker je tu mnogo hrvatskih špijonov? Kak „Verhalten“ in „Anlass“ je radi tega v imenu postave prijeti potujočega človeka, ako se ne išče Hinko Sirovatko? Če pa to ni bil vzrok, kar smo na svoje oči videli in svoja ušesa slišali, naj pa baron Hein blagovoljno pove malo bolj razločno, kaj je bil sicer tisti „bestimmter Anlass?“ To dr. Pegan in občinstvo opravičeno zahteva.

Jutri na Šmarno goro! Za jutrišnji izlet »Sloven. kršč. soc. zveze« na Šmarno goro je veliko zanimanje. Izletniki pojdejo iz Ljubljane deloma peš, deloma se pa do Vižmarjev popeljejo z gorenjskim vlakom. Zbirališče onih, ki se peljejo z vlakom, je ob tri četrt na 7. uro zjutraj na juž. kolodvoru. Sveta maša v romarski cerkvi na Šmarni gori bo ob 9. uri zjutraj. Pridigoval bo društveni predsednik g. dr. Krek. Po cerkvenem opravilu bo ljudska veselica na planinici, ki bo trajala ves popoludan. Sodelovali bodo štirje pevski zbori in tamburaški zbor bralnega društva iz Vodmata. Preskrbljeno je tudi za razne druge zabave, tako da se bo jutrišnji dan razvilo na Šmarni gori prav prijetno življenje.

Shodi po ljubljanski okolici. Kršč. socialno delavstvo priredi po vsej ljubljanski okolici shode, na katerih se bo razpravljalo o borbi bratov Hrvatov za pravico.

Nezdrave razmere v Kranju. Včeraj je imel naš mestni zastop sejo, in sicer drugo čez teden dnij, ker prva ni bila sklepčna. Imenitne so te mestne seje! Ko bi imeli biti zbrani mestni odborniki, začno policaji tekati po mestu in skup vlačiti odbornike in odbornikov namestnike brez razločka. Ne zmeni se nihče za občinski red, ki je veljaven v vojvodini Kranjski, Kogar le morejo policaji vjeti, če tudi je le namestnik, povabijo ga k seji. To „ladanje“ policajev traja po pol ure, in potem se včasih srečno zbobna skupaj potrebno število (18) nepostavno navzočih „odbornikov.“ Vse te seje so tedaj nezakonite. Posebej se pa morajo odborniki še zahvaliti gospodu dekanu Koblarju, ker jih največkrat on reši iz zadrege, da more župan Savnik reči: „Otvarjam sejo.“ Prav čudno so postopali torej danes liberalci, da so odklonili Koblarjev predlog, ki je meril na izraženje simpatij za Hrvatsko. Več prihodnjič!

Odkrito izpovedani nameni liberalnih kričačev. Liberalna »Jednakopravnost« v Idriji piše o izstopu g. Antona Kristana iz katol. cerkve: „Upamo, da slučaj ne ostane osamljen in da mu sledi še večje število somišljenikov“. Brez komentara!

Neopravičeni napadi na duhovščino. Z Iga se nam piše: Učiteljskega tovariša zadnja številka sramotno in škandalozno napada župnika g. dr. Mauringa na Igu radi pogreba pokojnega učitelja Jašovca. Mi ne bomo sledili umazani, lažnjivi pisavi liberalnega učiteljskega glasila, kličemo le tudi mi: „Zapišite si za ušesa, da duhovniki niso psi.“ „Učiteljski tovariš“ trdi, da so morali otroci z učitelji dve uri čakati pogreba, med tem ko se je g. župnik „sitil in napajal“. Čujmo, kaj je resnice na tem. Nikdo pokojnikovih sorodnikov ni niti župniku niti kapelanu niti komu drugemu naznanil čas pokopa. Dné 25. maja ob polu dveh popoludne se je g. kapelan vrnil s knezoškofom od kanonične vizitacije podružnic na Ig. Ob polu treh odpeljali so se g. knezoškof domov; še-le po odhodu okolu tretje ure dojde stari oče pokojnega učitelja Jašovca z mrliškim listom v župnišče in še-le tedaj smo zvedeli, da čakajo otroci z učitelji, na kar se je vršil takoj pogreb. Čuj toraj „Učiteljski Tovariš“: Tvoje laži so torej, da Vas dobesedno citiramo, le „„škandal in sramota““.

Deželna obrtna komisija. Danes zbrala se je deželna obrtna komisija pod predsedstvom g. deželnega glavarja pl. Detela K tej prvi ustanovni seji poslalo je tudi trgovinsko ministerstvo svojega zastopnika ministerijalnega svetovalca dr. Breycha. Deželno vlado zastopal je vladni svetnik dr. Kulavic. — Komisija sestoji iz odposlancev deželnega odbora: Grasselli, Povše in dr. Schaffer, iz zastopnika trgovinske zbornice — predsednika Lenarčiča in obrtnega mojstra Rebeka V komisiji je tudi ravnatelj c. kr. obrtne šole Šubic. Sklenilo se je vse potrebno ukreniti, da se osnuje urad za pospešitev naše obrti, osobito male obrti po vzgledu takih uradov, ki že delujejo v sosednih deželah, tako v Gradcu in dr. Delokrog tega urada je sledeči: Stvarna pojasnila v zadevi pospeševanja obrta, stalna in začasna razstava motorjev, strojev in orodja za mali obrt, mojsterski tečaji v svrho pospeševanja male obrti, ki jih prireja trgovinsko ministerstvo na tehnologiškem obrtnem muzeju na Dunaju; strokovni (potovalni) tečaji in obrtni pouk; prepustitev strojev obrtnim zvezam; dovolitev posojil obrtnim, surovinskim, skladiščnim, produktivnim in sorodnim zadrugam, vpliv na vzgojo vajencev. Izvolil se je poseben odsek, ki ima sestaviti pravila in vse potrebne predloge za osnovo tega urada.

Zveza slovenskih pevskih društev. Do sedaj je osnovalnemu odboru v Ljubljani **12** slovenskih pevskih društev naznanilo svoj pristop k zvezi. Ustanovna skupščina se bo vršila v Ljubljani v nedeljo, dne 5. julija.

— **Promocija.** Danes je bil na Dunaju promoviran doktorjem prava c. kr. avskultant v Celju g. Alojzij Bicek.

— **Vlak povozil** je dné 3. t. m. zvečer mehanika K. Skurianca blizu Poreč ob Vrbskem jezeru. Odtrgal mu je obe nogi in tudi na glavi je dobil težke rane. Tako hudo ranjenega so z vlakom ob pol 12. uri prepeljali v celovško bolnišnico. Ali je šel sam pod vlak, ali se je ponesrečil, se ne vé. Doma je bil v Lipi na Zg. Koroškem. Pozneje se je doznalo, da je ponesrečeni neki pomočnik Kreiner iz Beljaka. Kakor kaže, je šel sam pod vlak.

— **Ustrelil** se je v Panovici na Goriškem vojak Lentner s Štajerskega.

— **Razstava risarij** učencev obrtno-nadaljevalne šole v Št. Vidu nad Ljubljano se je tudi letos dobro obnesla. Razstavljenih je bilo iz I. letnika 147 listov geometričnega, projekcijskega in prostoročnega risanja, iz II. letnika pa 134 listov iz strokovnega risanja in 16 lepih detajlov. Razstavo je obiskalo veliko domačih ljudi. Došlo je pa tudi precej odličnjakov, strokovnjakov in druge gospode iz Ljubljane in celo iz Radovljice ogledat si to razstavo. St. viška obrtno-nadaljevalna šola je štela letos 166 učencev in jo torej glede števila učencev prekosi le ljubljanska.

— **Kartuziani v Pleterjah.** Mogočno novo poslopje se dviga na vznožju Gorjancev 20 minut od St. Jerneja. Zidanje bode popolnoma končano še le koncem prihodnjega leta. Stiri metre visok zid obdaja poslopje, pokopališče in vrt. Novi samostan zidan je v gotiškem slogu jako solidno, toda brez vsakega nepotrebnega okraska. Pri glavnem vhodu je cerkev, ki je namenjena tudi za stanovalce sosednih vasij. Poslopja dele se v gospodarska in samostanska. Samostan ima dva 130 metrov dolga hodnika, ki bodeta namenjena ob dežju ali slabemu vremenu za izprehod Patri in novinci bodo stanovali strogo ločeni. Vsak samostanec izvršuje kak obrt. Med menihi so kolarji, kovači, ključavničarji, mizarji, zidarji, kamnoseki i. dr. Poslopje je v vseh delih svetlo. Samostanski oddelek za tujce je zidan v srednjeveškem slogu. Samostan delajo po največ domačini, so pa tudi pri delu dalmatinski in bolgarski delavci, ki stanujejo izvan samostanskega ozidja v lesenih kolibah.

— **Kipci pisateljev.** Danes je pričel g. J. Bahovec, trgovec s papirjem, s prodajo Tolstoievega 25 cm. visokega kipca. Cena 3 K. Doslej ima g. Bahovec kipe Slomška, Levstika, Vodnika, Jurčiča, Krsnika in Tolstoja. Poleg 42 cm. visokega Prešernovega kipa, ki stane 7 kron, bo prišel v prodajo tudi istotako visok kip Vodnikov, ako se zanj oglasi dovolj naročnikov. Kdor bi si želel tak Vodnikov kip, naj to po dopisnici naznani g. J. Bahovcu, trgovcu s papirjem na sv. Petra cesti. Želeti je posebno, da bi Vodnikov kip bil v vsakem našem društvu.

— **Razpisana** je služba učitelja v Skocijanu do 14. jun. Zahteva se znanje slovenščine. — V Trbižu je razpisano učiteljsko mesto do 15. jun.

— **Nasledki predrznosti.** S Koroškega: Dne 2. t. m. po polnoči je šla vinjena družba črez dravski most v Beljaku. Delavec Gaternik je hotel most prekoračiti na enem visokih obokov. Izgubil pa je ravnotežje in padel s tako silo na železje, da si je prebil črepinjo in obležal mrtev.

— **Samomor.** S Koroškega: V Tancenbergu pri Gospi sveti se je dne 1. t. m. v svoji sobi obesil neki oženjeni mizar radi domačih prepirov.

— **V Dravi mrtvega** so našli dne 30. maja pri sveti Magdaleni pod Beljakom 39 letnega agenta Jan. Jilga z Moravskega. Ali je šel sam v vodo ali se ponesrečil, se ne ve.

— **Groxna nesreča.** S Koroškega: V Kernovi pivovarni v Beljaku se je dne 2. t. m. na strašen način ponesrečil delavec S. Pösinger, star 19 let. Utrgala se je neka veriga, padel je 10 metrov globoko, nanj pa več sodov piva. Kmalu na to je umrl.

— **Slavnost na korist dr. Fr. Lampetovemu spomeniku.** V Črnem vrhu se je vršila na binkoštni ponedeljek veselica na korist Lampetovemu spomeniku. Vspored je obsegal pevske točke, govor (dr. Lampetovo življenje in delovanje), deklamacijo (dr. Frančišku Lampetu v spomin), dve igri (»Zakleta roka v gostilni pri zlati goski« in »Jeza nad petelinom in kes«) in šaljivo tombolo. Vse točke so se prav dobro obnesle, le žal, da je bil obisk veliko manjši, kakor pri prejšnjih podobnih veselicah. Res je bilo nekaj krivo to, da gre ravno o binkoštnih praznikih mnogo ljudij z doma, vendar od rojakov bi po pravici pričakovali nekoliko več zanimanja za takega moža, kakoršen je bil dr. Lampe. Ob tej priliki se še enkrat obračamo do učencev, prijateljev in znancev pokojnikovih, kakor tudi do društev, kjer je sodeloval, s prošnjo, naj po svojih močeh pomagajo graditi dostojen spomenik velikemu možu. — Ravnokar smo brali, da je »Slovenska Matica« darovala 100 K za spominsko ploščo Ladislava in Florentina Hrovata. Naj bi se spomnila tudi svojega odbornika in sotrudnika dr. Lampeta!

— **Na Brezjah** je bilo zadnja dva praznika 280 romarjev z Notranjskega in Dolenjskega.

— **Otvoritev „Narodnega doma“ v Trstu.** „Veselični odsek Narodnega doma v Sv. Ivanu pri Trstu“ vabi na otvoritveno slavnost v nedeljo dne 7. t. m. Razpored: 1. Od 11. predpoludne do 1. popoludne promenadni koncert na vrtu starega doma. — 2. Ob 1. popoludne skupni obed v dvorani novega doma. — 3. Ob 4. uri popoludne začetek ljudske veselice. Vstopnina k veselici 20 nvč. (40 st.). Obed stane 1.20 gld. (2.40 K.) brez vina. Oglasiti se treba najkasneje do petka večer, pod naslovom: Narodni dom, Sv. Ivan pri Trstu. V Svetem Ivanu pri Trstu, 3. junija 1903.

— **Žrtva žganja.** Čevljar Peter Pogačnik s Klanca pri Kranju je bil grd pijanec. Z ženo sta živela vedno v prepiru, ker je bil malokdaj trezen. Dne 4. t. m. se ga je lotila podivjanost. Norel je po Premskovem in drugo jutro še letal po hišah, da so ga možje morali ukleniti. Kmalu se je pa zgrudil in v kratkem času izdihnil dušo.

— **Iz Celovca** dne 4 jun. Binkoštna praznika je bilo v tukajšnji stolnici birmanih 1337 otrok. — Dne 3. t. m. je umrl tu vpokojeni uradnik trgovinske zbornice Jos. Laschan pl. Solstein, star 73 let. Rojen je bil v Kamniku. — Deželni predsednik je izdal poziv, naj se nabirajo milodari za pogorelce v Slovenjem gradcu.

— **Sejmi po Slovenskem** od 8. do 13. junija. Na Kranjskem: 8 v Višnji gori, Tržišču, na Vrhniki, St. Jerneju. Loškem potoku, Rakitni in v Ljubljani; 9. na Vačah, Vrhpolju pri Vipavi, Kamniku, Trnu in Zužemberku; 10. v Kršk m; 12. v Senožečah; 13. v Starem trgu pri Poljanah, Polhovem gradcu, Brusniku, Hotemažah, Zdenski vasi, Trebnjem in Žreh. — Na slovenskem Štajerskem: 8 v Št. Juriju ob južni železn., v St. Juriju pod Rifenbergom in Kapeli pri Brežicah; 9. na Pilštanju in pri Sv. Primožu; 10. v Lembergu; 13. v Brežicah, Sv. Duhu v Ločah, St. Janžu, Rogatcu in Žalcu. — Na Koroškem: 9. v Paternijonu. — Na Primorskem: 8 v Palmi in Grobniku; 12. v Sežani; 13 v Medeji in Kobaridu.

— **Pripoveduje se**, da se srečke 35. državne loterije v korist civilnih dobrotnih namenov dobro razpečavajo. Glavni dobitek znaša 200 000 kron, dalje dobitki po 40.000, 20.000 10 000 K itd.

Pri dosedanjih izžrebanjih državne loterije so veliki dobitek za 200 000 K zadeli večkrat ubožni ljudje izmed ljudstva. Kdo bo pač tokrat oni srečni?

Ljubljanske novice.

Umrl je danes okoli 4 ure zjutraj v tukajšnjem »LeoniščU« bivši župnik na Golem č. g. Lovro Mencinger, večkrat previden s sv. zakramenti. Bolan je bil že dvanajst let. Pogreb bo jutri ob 5. uri popoludne v »LeoniščU«. Naj v miru počiva!

Umrla je gospa Antonija Žužek, v 82 leti svoje starosti. Zapušča več sinov na odličnih mestih.

Slovensko krščansko socialna zveza pri procesiji sv. Rešnjega Telesa v tukajšnji stolnici nastopi z društveno zastavo. Zbirališče ženskih in moških udeležnikov je prihodnji četrtek točno ob 8. uri zjutraj v veliki dvorani „Katoliškega doma“, odkoder odkorakamo skupno k procesiji. Želeti je velike vdeležbe in v ta namen živahne agitacije. Na mnogobrojno svidenje!

Odbor „Slov. krščan. soc. zveze“.

Občinski svet ljubljanski ima prihodnji torek, dne 9. junija t. l. v mestni dvorani redno mesečno sejo.

Občni zbor okr. bolniške blagajne ljubljanske se je vršil včeraj popoldne ob štirih popoludne na vrtu Križeve restavracije. Predsedoval mu je načelnik g. Kregar. Poročili blagajnikovo in nadzorstvenega sveta sta bili vsprejeti brez najmanjšega ugovora. Rezervni zaklad koncem l. 1899: 61 040 kron 48 v. Koncem leta 1902 pa znaša 82 221 K 21 v. Rezervni zaklad se je torej zvišal v zadnjih treh letih, ko ni bilo občnega zbora, za 21.180 K 73 v. V zadnjih treh letih so delojemalci vplačali 138.300 K 13 v. Izdatki, to je bolniščina, zdravila in lečila, oskrbni troški v bolnici, pogrebščine in stroške zdravnikov ter bolniške kontrole pa so znašale 175.366 K 58 v., torej menj vplačali 37.060 K 45 v. Ako se še vpošteva, da je veliko delodajalcev, ki od svojih delavcev ne tirjajo nikakega prispevka, se gori izkazani primanjkljej še zdatno poviša. To poročilo omenja radi tega, da dokaže, kako neopravičena so predbacivanja od strani nekaterih delojemalcev, češ, da blagajniški uslužbenci žive od žuljev delojemalcev, koje očitanje moramo čestokrat neutemeljeno slišati. Iz poročila načelnikovega je posebno omeniti zanimivo pravdo, ki jo je po dalj šem boju dobila okrajna bolniška blagajna v zadevi znanega velikega poneverjenja izza dobe liberalnega načelništva, ter izjave, da je neosnovana laž govorica, ki so jo raztrošali s. c. demokratje, češ, da je blagajna dala večje svote del. stavb. društvu. Vsak prihranjen vinar se je odkazal rezervnemu zakladu in plodonosno naložil. Pri točki „raznoterosti“ je stavil delegat Gostinčar jako umestno resolucijo, naj bolniška blagajna po svojem odboru povzdigne glas za zavarovanje delavcev za slučaj onemoglosti. Ugovarjal jej je sodrug Kordelič, češ, da take izjave nič ne koristijo, dokler poslanci nimajo skrbi za delavca. Po primernem odgovoru od strani Gostinčarja je resolucija obveljala soglasno. — Kordelič je dalje predlagal, naj vse račune zadnjih štirih let pregleda poseben finančni, knjigovodstva vešči uradnik, češ, da novi odbor prej ne prevzame blagajne. — Ta nasvet je z veseljem pozdravil načelnik, izjavljajoč, da je tudi on za to, da se konstatuje vsestranski vestno poslovanje sedanjega odbora. Ker je pa temu predlogu ugovarjal zastopnik obrtna oblasti, svetnik g. Sešek, češ da ima le magistrat vrhovno nadzorovalno oblast in bi taka revizija stala najmanj 1000 K, je predlagatelj spremenil predlog v željo, da magistrat sam pregleda blag. knjige. Kordeličev predlog je silno osmešil delegat Zilier, ki je izražal svoje začudenje, kako morejo soc. dem. zahtevati še posebno uradniško revizijo, ko bo vendar nadziralni odbor njihove stranke revidiral blag. knjige ob prevzetju blagajne. Če smatrajo Kordeličev predlog resnim, je to dokaz, da nimajo v celi svoji stranki mož, ki bi jim toliko zaupali, da more novi odbor prevzeti blagajno, akoravno so volili v nadzorstvo svoje najboljše može. Ta krepki tuš je silno uničevalno deloval na prej tako korajžne socijaliste. — Pri volitvi v upravni odbor, nadzorstvo in razsodišče so bili od strani delodajalcev izvoljeni sicer v upravni odbor soglasno: Ign. Čamernik, Ivan Kregar in Aloj. Lenček in v nadzorstvo: Iv. Bizjak in Milan Kozak. Od strani delojemalcev pa z večino glasov in sicer v upravni odbor: Jos. Breskvar, Karol Japelj, Fr. Jenko, Evst. Viltan, Anton Vičič in Karol Speck; v nadzorstvo: Ivan Kernič, Fr. Klemenčič, Jurij Petrovčič in Anton Sterlekar; v razsodišče pa Karol Kordelič, Karol Oblak, Ivan Zabjek, Mat. Menard, in Fr. Šeber.

Kip J. Vege. Kamnosek Feliks Toman izvršuje kip našega slavnega rojaka J. Vege v naravni velikosti. Kip bo narejen po nekem bakrorezu ki se nahaja v »Rudolfinumu«; podrobnost kipa s potezami našega učenjaka so frapantne. Kip je naročila direkcija spodnje realke v Idriji. Ali bi nekazalo, da bi se tudi v naši metropoli postavil velezaslužnemu učenjaku Jur. Vegi dostojen spomenik? Predstojništvu dež muzeja priporočamo, da bi si nabavilo model, ki ga izvršuje kamnosek Toman.

Zanimiva vrtna veselica v Vodmatu Bralno društvo v Vodmatu priredi v nedeljo dne 14 junija svojo vrtno veselico v prostorih g. Fran Poljšaka na Martinovi cesti štev. 32. Začetek ob 4 uri popoludne, vstopnina 40 v. Vspored: 1. U. Brož: „Le petit Carneval“, polka hitra, udarjajo tamburaši. 2 I. Bartl: Venec vojaških narodnih pesni, udarjajo tamburaši. 3 A. Förster: Rudeči sarafan, poje mešani zbor. 4. I. Kezele: Pozdrav slovanskih napevov, udarjajo tamburaši. 6. P. H. Sattner: „Na planine“! poje mešan zbor. 7. I Bartl: Lepa naša domovina, udarjajo tamburaši. 8. M. pl. Farkaš: Terezin valček, udarjajo tamburaši. 9 P. H. Sattner: »Studenčku«, poje mešan zbor. 10 M. pl. Farkaš: »Za jedan časak radosti«, udarjajo tamburaši. Po vsporedu se predstavlja komični prizor »Stari Kranjec«. V mraku se prižge bengalična razsvetljava. Pevske in tamburaške točke proizvaja društveni mešani pevski in tamburaški zbor. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Ljubezen do policaja. Pisar I. V. je danes ponoči na sv. Jakoba trgu vdaril s palico po ušesu nekega policaja, ki ga je bil aretoval in je zbežal.

Dan za pijance. Na Marijinem trgu je včeraj popoludne v pijanosti obležal pisar I. I. — V Frančiškanskih ulicah so našli na ulici pijano ležati beračico Nežo Zagorjan, na Cojzovi cesti pa beračico Marijo Breznik.

Prememba posesti. Ig. Rokavec, zidar, je kupil hišo Neže Kastelic z Ilovice št. 52

Javno uradno uro postavili so te dni pred justično palačo. Po tem časomeru se bo ravnati strankam, ki imajo opraviti pri sodiščih. Ura je delo tvrdke J. Greiner v Gradcu. V drugo stojalo poleg ure postavili bodo aparat, ki bo kazal datum (leto, mesec in dan.)

Pevskega društva „Slavec“ druga veselica bode dne 12. julijana vrtu in gozdiču restavracije g. Čonžka pod Rožnikom. Prvotno določeni dan 5. julija se vsled tega opusti, ker je takrat veselica v korist Prešernovemu spomeniku, katere dan pa se je kasneje določil, ko je bila „Slavčeva“ veselica že objavljena. Ako bi bilo vreme dne 12. julija neugodno, bode veselica dne 19. julija. Toliko v pojasnilo onim cenj. društvom, katera so na prvotno določene dneve ozir jemala.

Kaj je osel naredil. Posestnica M. O. na sv. Martina cesti in železniški uslužbenec J. B. pripeljala sta se včeraj zvečer na vozičku, v katerem je bil vprežen osel, na mitnico na Dunajski cesti in ker osel ni videl mitničarja na cesti, je dirjal naprej. Naenkrat pa se je pripeljal za vozičkom mitničar na biciklju, ustavil osla z vozom in zahteval, da mu M. O. in J. B. plačata cestnino. Slednji se je začel z mitničarjem prepirati, in ker je ta držal osla, da ni šel naprej, ga je sunil v prsi. Mir je napravil policaj, ki je silovitega J. B. odstranil.

Atleti v Ljubljani. V Ljubljani namerava se osnovati mednarodni sportni klub atletov. Gospodje, kateri imajo veselje do atletike, naj se blagovolijo oglasiti pri gos. Avgustinu Zajcu na Rimski cesti št. 4, kateri jim bode dal radovoljno pojasnila.

I. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani. Pred kratkim smo sporočili, da so društva hišnih posestnikov izročila ekscelenci gospodu finanč. ministru dr. Böhmu pl. Bawerku spomenico glede reform hišnega davka. Spopolnujoč to poročilo nam je povedati, da je ekscelenca spomenico sprejel z vidnim zanimanjem ter predsedniku osrednje zveze Nenbaueru pripomnil, da je pri volji po svojih močeh pospeševati interese hišnih posestnikov. Ob enem je za trdno obljubil, da še to jesen skliče anketo, ki se bo posvetovala o reformah hišnega davka, in h kateri povabi tudi zastopnike hišnih posestnikov. Da pa bode imela vsa akcija več vspeha, se je napominana spomenica izročila tudi vsem državnim poslancem. Če so toraj v prvi vrsti društva hišnih posestnikov sprožila, da pride vprašenje o reformi hišnega davka v razpravo, tedaj pač zaslužijo ta društva primerne pozornosti in take podpore, da se ohranijo zlasti ker se je njih delovanje v tej zadevi šele pričelo. Iz vsega tega pa sledi, da vsem hišnim posestnikom kar najtopleje priporočamo, da pristopijo k temu društvu.

Razglas magistrata. Mestni magistrat opozarja na določbe v § 76 cestno-policijskega reda za deželno stolno mesto ljubljansko. Te določbe se glase: Naprava napisov na izveskih itd. dovoljena je v obče samo po posebni dovolitvi magistrata, kateremu je zadržaj napisa predložiti v odobritev. Prestopek tega paragrafa se kaznuje po § 117. zgoraj navedenega cestno-policijskega reda z denarno kaznijo od 2 do 200 K ali pa z zaporom od 6 ur do 14 dni.

Električna železnica v četrtek za časa procesij po progi, kjer se bo pomikala procesija, ne bo vozila.

Štrajk policajev. Ljubljanski policijski stražniki so pričeli uprizarjati posebne vrste štrajk, ker se na njihovo prošnjo za zboljšanje res žalostnega gmotnega položaja merodajni krogi nočejo ozirati. Policaji so pričeli odhajati v — Ameriko. Te dni je odšel v Ameriko stražnik Sitar in še nekaj drugih stražnikov, nekaj se jih pa za odhod pripravlja.

Velika vrtna veselica pevskega društva „Ljubljana“ se je z oziroma slavnosti v Postojni preložila na 21. oziroma v slučaju neugodnega vremena 28. t. m. Kegljanje na dobitke se prične v nedeljo 7 t. m. od 9 ure in se vrši vsako nedeljo in praznik do dne veselice.

Tržaška policija na službi v Ljubljani! Človek skoro ne more verjeti tej vesti, a resnična je! Tržaška policija je dobila nalog, da tudi opravlja danes in jutri službo v Ljubljani. Tu sta že inspektorja tržaške policije Logar in Skok. Kaj je bilo treba tržaško policijo klicati v Ljubljano, nam ne gre v glavo! Poslanci bodo glede tega odločno nastopili. Začudeni se vprašujemo: Kje pa smo?

Psa odpeljal. Neki mazač v Rudniku, ki prodaja pasjo mast, je včeraj popoludne odpeljal psa notarijatskem kandidatu Alojzu Peganu. Pes je velik, črn in ima na prsih belo liso. Vreden je 500 kron.

Izgubljena ura. Josip Vidmajer, sv Petra cesta st. 14 je izgubil nekje v mestu srebrno uro in srebrno verižico z obeskom.

Iz Amerike domov. Danes zjutraj pripeljalo se je 16 oseb iz Amerike v Ljubljano in odtod odpotovalo v svoje rojstne kraje.

Zidarska dela. Naslednje hiše so dozdaj že ometali in osnažili: F. Starka v Predilnih ulicah, Al. Korsike na Bleiweisovi cesti, F. Cacaka na Rimski cesti, šolsko poslopje uršulinskega samostana, F. Mayerjevo vilo v Levstikovih ulicah, Ad. Weinlichovo vilo ob Erjavčevi cesti in vilo Bohovo v Prulah. Hišo Jak. Accetto na Sv. Petra cesti zdaj že pokrivajo. Hiše: Kmetske posojilnice, župana Hribarja in Al. Vodnika so do polovice ometane in osnažene. Vila arhit. Spaleka v Levstikovih ulicah je deloma že pokrita. Hiša arhit. Smielowskega v Dalmatinovih ulicah je dograjena in dobi prihodnji teden strešnik. V tej ulici so do zdaj podrli čvetero Zeschkovih poslopij. Bučarjeva vila na Opekarski cesti se še gradi. Polaganje tlaka pred trnovskim župniščem in cerkvijo bo do konca prihodnjega tedna končano. Zidarjev in delavcev manjka pri stavbah. Pri železnem mostu čez Gradašico so začeli pritrjevati stransko ograjo. Zadnji teden je deževno vreme zunanja dela precej zadrževalo; dovozili se pa stavbnega materijala dovelj na stavbišča; zadostuje ga še za več tednov.

Okolu kazine in po Selenburgovih ulicah stoji na vsakih 15 korakov en stražnik.

Prihodnja javna vinska pokušnja v tukajšnji deželni preskušalni kleti bo v torek in sredo dne 9. in 10. t. m. od 7.—½10. ure zvečer. Preskrbljeno bo tudi z mrzlimi jedili. Ker so nekateri dosedanji razstavljalci vina ves svoj lanski pridelek prodali, nakupili so se pri drugih posestnikih novi vinski uzorci črnega burgundeca, renskega ali nemškega rizlinga, sipe, garganje, dolenjskega silvanca i. dr. — Radi nekatere preuredbe v kleti ne bode potem zopet dalje časa nikake javne vinske pokušnje.

Smrt v kopeli. Včeraj so dobili v kapeli „Marijine toplice“ v Prulah mrtvo služkinjo gospe Marije Mandić Jelico Omahen. V kopeli jo je zadela kap.

Petdesetletnico obhaja danes g. Anton Bizjak, gostilničar in posestnik v Bohoričevih ulicah. O tej priliki je podaril za uboge v mestni ubožnici 50 steklenic piva in 10 litrov vina.

Odbor „Društv. godbe“ se je v seji dné 4. junija t. l. tako-le: Predsednikom je bil izvoljen g. Frid. Pauer, podpredsed. g. Jak. Acceto, blagajnikom g. Fr. Petrič, tajnikom g. Golob, odborniki pa gg. Benišek, Kavčič in Hopf. — Odbor je sklenil z ozirom na ugodni finančni položaj, da se godba vzdrži in da prične zopet delovati. Zato bo nastavila 16—20 godcev deloma angažiranih deloma od nastopov plačanih. Godba bo nastopala pri koncertih za društvenike brezplačno, za nečlane pa proti nizkej vstopnini. Razen tega se bodo prirejali mirozovi in promenadni koncerti. Godbeno šolo bode vodil kapelnik, in skrbel za red in disciplino v nji. Zato se novi odbor vsem rodoljubom in prijateljem prav toplo priporoča v podporo, apelira pa zlasti na dosedanje p. n. podporne člane. Gg. krčmarjem in kavarnarjem bo godba vedno na razpolago. Godba prične delovanje tekoči mesec.

Hišni posestnik beračil. Včeraj popoludne beračil je po Krakovskem nasipu mlad, zdrav in krepak človek. Prosil je milošine pri mimogredočih možkih in ženskah. Dva gospoda, ki sta mu sicer dala nekaj vinarjev, sta tega naznanila policaju in ta pa je šel za beračem v Vrtne ulice, kjer je naletel na hišnega posestnika V. K. v Ljubljani. Policaj ni mogel verjeti, da je ta hišni posestnik beračil in je šel spet gospoda, ki sta mu dala milošino vprašat, če je res ta beračil in ko sta mu to še enkrat potrdila, šel je policaj za hišnim posestnikom-beračem v Jebačinovo prodajalnico, kjer je isti že žganje pil in pripovedoval, da je v Krakovem beračil, ker je hotel izvedeti kako se beračem godi.

Odlikovani zobozdravnik. Zlato kolajno z diplomo je dobil gosp. Otto Seydl v Ljubljani od pariške akademije za svoje lastne izdelke, katere je razstavil na letošnji od imenovane akademije prirejeni razstavi za umetno zbovje in druge higienične izdelke. V razsodišču te razstave bili so prvi strokovnjaki, med njimi doktorja Busch in vitez pl. Metnitz, rektorja na univerzah v Berolinu in na Dunaju. Lepo izgotovljena kolajna, kakor tudi diploma, je razstavljena za nekoliko dni v izložbi veletržca g. Franc Kollmanna.

Izredne odredbe. Čujemo, da je deželna vlada koncetrirala v Ljubljani za turnarsko slavnost 120 orožnikov. Kakor se nam zagotavlja, so vojaki že preskrbljeni z ostrimi patronami, katerih ima vsak vojak 100. Cela posadka je baje pripravljena in častniki se radi tega ne bodo mogli udeležiti nemške slavnosti. To bo pa tudi edini efekt teh priprav prijazne deželne vlade!

Oborožene sile bo danes in jutri toliko v Ljubljani, da na vsakega turnarja pride več oboroženih ljudi. Nekaj turnarjev je že danes opoludne došlo v Ljubljano.

Dunajska cesta je vsa zastražena s policaji. Orožniki patruljirajo.

Izlet trgovskih pomočnikov. Slovensko trgovsko društvo »Merkur“ opozarja še enkrat svoje člane in prijatelje društva na jutrašnji izlet v Škofjo Loko. Zbirališče ob 1. uri 20 m. na južnem kolodvoru, odhod vlaka ob 1. uri 40 minut popoldne.

V vojaškem skladišču na Dunajski cesti bo danes in jutri pripravljeno večje število vojakov. Danes popoludne ste prikorakali tja dve stotniji vojakov. Ondi so tudi orožniki.

Čehi pri domobranskih vajah. Pri vajah tukajšnjega domobranskega polka, ki se sedaj vrše, sodeluje 500 domobrancev s Češkega, da tako dopolni število onih naših domobrancev, ki so v — Ameriki.

Dogodki na Hrvaškem.

Dopisnik lista »Trieste« trdi, da ban grof Khuen Hedervary ni bil še izven svojega stanovanja, odkar je prišel z Dunaja. Nasproti temu pa trdi ravnokar došli nam reški »Novi list«, da se je ban v ponedeljek popoludne sprehajal po Jurjevski ulici, in podaja o tem banovem sprehodu sledečo strategično situvacijo:

	● (stražar)
	● ● (orožnika)
	presledek 100 korakov
	● (nadstražar)
	presledek 100 korakov
(Vl. Krešić)	● ● (grof Khuen)
	presledek 10 korakov
	● ● (2 detekt s palicami)
	presledek 100 korakov
	● ● (2 orožnika)
	presledek 10 korakov
	● (poročnik Srkulj)
	● ● ● (stražar in orožnika)
	. . . .
	. . . .
	. . . . .
	. . . . (vojaki z nasajenimi
	. . . . bajoneti).
	. . . .
	. . . .
	. . . .

Tako se po glavnem mestu Hrvatske sprehaja grof Khuen po dvajsetletnem banovanju.

Iz Zlatara se poroča, da v samem mestu ni došlo do daljnih izgredov. Došlo

vojaštvo iz Zagreba in Varaždina je zastražilo vsa javna poslopja. Ali vkljub tega v okolici Zlatara nemiri trajajo in narod le čaka gotove prilike.

Mažaronu Halperu so gozdove uničili z ognjem in sekirami.

Pri napadu na grad Zajezdu sta ranjena dva seljaka vsled bajonetov. Aretacije se vrše; oblasti zapirajo kmete in jih odredujejo drž. pravdništvu v Varaždin.

Na pošti se vrši stroga kontrola tako, da idejo vsa pisma za Avstrijo skozi roke predstojnika, ki odločuje, se ima li ta depeša izvršiti ali ne.

Oblasti izdajajo stroge odredbe, da se narod ne sme sestajati, ne sme streljati z možnarji in ne sme po noči po mestu Zlatar iti, češ da to vse krši javni mir in javno naredbo. Naposled so se oblasti izjavile, da bodo tedenske semnje prekinile, kar je za narod velik udarec.

Na javnih potih, koji vodijo v grad grofa Kegljevicha, Lober, Zajezda in Halpera, patrolirajo noč in dan stanci, da se vidi, kakor bi bilo obsedno stanje.

Čuje se, ako ne bodo nemiri v Zlataru prenehali, da se javne oblasti premestijo.

Po železnici, ki vodi Zagorje, se vozijo orožniki ter se na postajah menjujejo. Orožniki imajo nalogo čuvati železnico in progo pred napadi. Pa kljub temu so nočni vlaki napadeni.

Novi mažarski napisi so vsi zamazani in raztrgani. Javna mažarska poslopja se na vseh krajih napadajo in rušijo.

V Zlatar je prišel varaždinski podžupan Belošević s tajnikom Zigrovićem, da se osebno prepriča o nemirih, o katerih poroča potem vladi. — Po samem mestu Zlataru hodijo nočne straže, da vzdržujejo mir in stoje pod vojaškim nadzorstvom. Po tajniku varaždinskem so bili zaslišani veleposestniki opozicijonalci Pisačić in Golob; pa se jim ni moglo nič dokazat; a naposled se je zagrozilo prvemu, da mora obljubiti, da bodo mažaronske biše popravljene na občinske stroške. Pisačić se je protivil temu in vložil tožbo, radi tega pa mu je oblast zagrozila z denarno globo.

V Klošter-Ivaniću, ki je v okolici, kjer vláda preki sod, je došlo do nemirov. Razjarjeni kmetje so pod večer napadli železniške zgradbe in vdarili po treh oddelkih po tako zvanem „Meja.“ Eden oddelek je napadel kolodvor, drugi je trgal telefonske in brzojavne žice, ruval brzojavne drogove in jih metal na progo, tretji oddelek pa je skušal železniško progo razdreti. Prvi oddelek je popolnoma demoliral kolodvor. Iz poslopja so mažarski uradniki na ljudstvo streljali. Ko pa so orožniki došli, ni bilo kmetov že nikjer. Orožniki so morali puške odložiti in čistiti progo, da je mogel vlak dalje iti. Drugi dan je bilo aretiranih sedem oseb. Vsled tega je ban Hedervary jako poražen in poslal je na ono mesto vladno komisijo, da zazna o vseh dogodkih in mu jih brzojavno naznani.

V Sremu in vsi okolici se pojavljajo med Srbi dan na dan nemiri, o katerih mažaroni še sanjali niso; pozivlja se od vseh strani v pomoč vojaštvo.

Hrvatski sabor je odložen ter sklican na 17. tega meseca. Ban je potom svojega bivanja na Dunaju pri cesarju govoril glede nemirov na Hrvatskem.

Zopet novi nemiri v Zagrebu. Poroča se nam, da so v Novi vesi in bližnjih ulicah demonstrantje vse svetilke pogasili in vse poštne skrinjice potrgali.

Policija si ni upala priti, prišlo je orožništvo, razganjalo demonstrante, ki so se razpreševali z besnimi klici: »Proč s tiranom Hedervaryjem!«

O kaplanu Vukćeviću, ki je držal s Pisacićem, se čuje, da je zaprt. Ogorčenje veliko.

O Krapincih mislijo mažaroni, da se ne bodo uprli, toda med njimi se pojavlja od dne do dne večja nejevolja in bati se je, da pride do nemirov, ker nočejo mažaronske milosti za svoje Kneippovo zdravišče.

V Perušiću pri Ogolinu niso kmetje hoteli dati stanovanja vojakom in je prišlo vsled tega do odpora, da je več kmetov aretiranih.

Balkan.

☽ Turška vlada je pismeno izročila ruskemu in avstrijskemu poslaniku imena onih bolgarskih učiteljev, kateri so privrženci makedonskih odborov. V poročilu stoji, da se udeležuje makedonskih ustaj zelo mnogo učiteljev in duhovnikov in da Porta zahteva od ministra za uk ter eksarhat, da naj bi ti dali poslej mir.

☽ Komisija, katera je bila ustanovljena vsled ruskih namigljajev za to, da bi preiskavala smerdeške dogodke, je že na svojem mestu.

☽ Iz Carigrada poročajo, da je večina albanskih plemen obnovila odpor proti reformam. Turških posadk je na Makedonskem sedaj toliko: V Prizrenu 4 bataljoni in 2 en četrt baterije, v Djakovem 29 bataljonov, 8 škadronov in 7 tri četrt baterij, v Peči 17 bataljonov, 7 skadronov in 7 tri četrt baterij.

☽ Z Bitolja se poroča več manjših spopadov: V okolici se potika veliko manjših vstaških čet, katere uprizarjajo hitre naskoke in hitro odhite, tako da jih Turki ne morejo zasledovati. — Zapiranja ni ne konca ne kraja. Ječe so polne in ljudje so natlačeni po ječah kot slaniki. — V Ekšisu so pozaprli nekaj nad 10 občanov, drugi pa so se poskrili v gore. V domovih so našli več vrst orožja in sličnih branilnih priprav. — V Vladovem so prijeli minuli teden 16 ljudi in jih peljali v zapor v Vodeno. Našli so tam neke dinamitne patrone; toda z druge strani se to zanikava in zatrjuje, da so vojaki nabasali s smodnikom prazne puške in jih pustili po stanovanjih več Bolgarov, da bi tako navalili nanje večje sumničenje. — V poslednjih ustajskih rabukah so se posebno odlikovali bolgarski učitelji, dijaki in sploh mladež; učitelje so prijeli, poslali jih do pristojnih okrajev ter pozaprli šole. Sploh je trpel bolgarski živelj vsled solunskih dogodkov veliko moralne zgube, kar se ne popravi tako brž.

Tedenski koledar.

Nedelja, 7. junija: 1. pobinkoštna: Sv. Trojica; evang.: Meni je dana vsa oblast. Mat. 28. — Ponedeljek, 8 junija: Medard šk. — Torek, 9 junija: Primož in Felic mm. — Sreda, 10 junija: Marjeta dev m. — Četrtek, 11. junija: Sveto Rešnje Telo. — Petek, 12 junija: Janez Fakund sp. — Sobota, 13. junija: Ant. Padovanski. — Solnce izide 10. junija ob 4 uri 15 min., zaide pa ob 7 uri 44 m. — Lunin spremin: Maj 10 junija ob 4 uri 6 minut zjutraj. — Musica sacra v nedeljo, 7 junija: V stolni cerkvi velika maša ob 10 uri: „Missa in honorem ss. nominis Jesu“, zložil Robert Kravučke, graduale »Benedictus es, Domine«, zl. Anton Foerster, ofertorij „Benedictus sit Deus“ koralno, potem »Offero tibi cor meum«, zl. I. Ch. Rink.

Književnost in umetnost.

* **Pjesništvo poljsko in preporod Hrvatske.** Odgovor prof. Jagiću. Pod tem naslovom smo prejeli 18 strani obsegajočo knjižico g. prof. Marjana Zdziechowskega iz Krakova.

Izpred sodišča.

Izpred porotnega sodišča.

Zreli ptiček. Jakob Vodnik je imel pred nekaj leti še posestvo na Gaberški gori. Da bi si bil kaj opomogel, je jel oglje kuhati. Leta 1891 je prišel tudi v gozd „Kebrove“, spadajoč k občini St. J. št. Iskal si je za svoje podvzetje primernega prostora, in res ga je našel blizu koče Jere Malavašič, kjer sta do božiča dva delavca neprestano napravljala oglje in ga spravljala blizu kopišča na kup ter pokrila s plahto. To oglje je zavaroval Vodnik pri zavarovalnem društvu „Concordia“ za dobo petih mesecev za 1000 kron. Dne 20 januvarija 1902 prišla sta zopet dva delavca, namreč Jan. Trobec in Janez Demšar k kupišču delat; napravila sta gaz, v uti, ki je stala blizu kupišča, sta zakurila, zvečer sta pa prenočila pri Jeri Malavašič. Zjutraj okoli sedme ure se je zapazilo, da oglje gori, in oba delavca sta se kazala prestrašena. Sodnijska preiskava ni mogla takrat dognati, da se je ogenj naslašč zanetil, in je „Concordia“ Vodniku zavarov. v znesku 816 K 74 h izplačala. Sele kasneje se je zvedelo, da je Vodnik prej navedenima delavcema rekel, da naj kopo zažgeta. Ko so se začele v to svrho z nova poizvedbe, jo je Temšar popihal v Ameriko. Trober pa je na smrtni postelji priznal resnico. Vodnik je pobegnil iz zapora okr. sodišča v Škofji loki, potem si je preskrbel na ime Vovk glasečo delavsko knjižico ter stopil za hlapca pri vdovi Mariji Jerala v Srednji vasi v službo. Meseca maja 1902. jela je gospodinja svoje gospodarsko poslopje prezidavati, in Vodnik se je ponudil da prevzame delo, češ da je zidarski polir; in res sta se pogodila tako, da ji postavi do velk. Smarna novo hišo za 2240 K. Pričelo se je z delom, in Jerala je do meseca julija Vodniku izplačala 1200 K. Dne 26. julija mu je pa zopet izročila 180 K za opeko, drugi dan pa še 400 K za druge potrebščine, a od tega časa ni Jerala več Vodnika videla, ker je pobegnil na Laško ter ji iz Vidma pisal, da ji bode vse povrnil. Od tam je prišel čez nekaj časa zopet v Avstrijo, in se nastalil pri sv. Jakobu v Rožni dolini na Koroškem, kjer je pričel žganje kuhati pod imenom Janez Volčič. Obdolženec v glavnih točkah svoje dejanje taji. Ker so pa porotniki trem glavnim vprašanjem pritrdili, ga je sodni dvor obsodil zaradi hudodelstva goljufije na 5 let težke ječe.

Celovška porota.

Nenravnost. Dne 2. t. m. se je pričelo drugo letošnje porotno zasedanje v Celovcu. Prvi je prišel na vrsto hlapec Egidij Lunar iz Bajtišč, ki je bil radi nenravnosti (§ 125) in tatvine obsojen na 6 let težke ječe s postom vsak mesec. — Poravnava. Urednik socialdemokratičnega lista »Volkswille«, Riese je bil od celovškega mizarja Eggerja tožen radi žaljenja časti. Razprava bi se imela vršiti dne 3. junija, a prišlo je prej do poravnave in tako razprava odpade. Riese mora objaviti častno izjavo. — Tatvina. 55 etna šivilja A. Schwarzfurtner iz Št. Jakoba je bila prej že štirikrat kaznovana radi tatvine. Dne 23. aprila pr. l. je kmetici M. Lampl iz zaprte omare ukradla hranilno knjižico za 601 K in dvignila v celovški hranilnici 40 K. Hranilno knjižico so pozneje našli na celovškem Starem trgu. Obtožena, ki je trdovratno tajila, je bila obsojena na 6 let težke ječe s postom vsak mesec.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani

Knez zgorel. Knez Isenburg je v svoji spalnici zgorel. Prevrnil je luč na postelio. — Češko poljsko slavnost so imeli o Binkoštih v Berolinu. — Strašno dejanje očma. Na Dunaju se je 38letni Rubak oženil z neko žensko, ki mu je privela v zakon tri otroke, mej njimi lepo 16letno svojo hčer. Rubak se je skoro v to dekle zagledal, a ker ga je dekle zavrnilo, jo je včeraj zaklal, sam pa je skočil iz tretjega nadstropja, kjer je obležal mrtev. — 300 stavkajočih mizarskih pomočnikov je v Trstu priredilo po mestu demonstracijski sprevod. — Zobe iz papirja so pričeli napravljati zobozdravniki v Nemčiji. — Veliki požari v gozdeh. Iz Montreala se poroča: Požarji v gozdeh se širijo vznemirljivo. Zgube so velike. Kanadska Pacific železnica je morala na jednem delu svojih prog zaustaviti promet, ker so plamena razrušila mostove.

Društva.

(»Izobraževalno in zabavno društvo Kranj«) v Kranju ima v društvenih prostorih v nedeljo 7. t. m. ob pol 12. uri dopoludne izvanreden občni zbor. Vspored: 1. Poročilo odbora; 2. dopolnilna volitev v odbor; 3. slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Slavnost razvitja zastav) »Narodne čitalnice« in telovadnega društva »Sokol« v Postojni dne 14. junija 1903. Vspored: Predvečer slavnosti 13. junija: Ob 9. uri zvečer mirozov in podoknice kumicama. Slavnostni dan 14. junija: I. a) Slovesni vsprejem gostov. b) Zajutrek v hotelu »Pri kroni«. II. razvitje zastav točno ob 11. uri dopoldne na glavnem trgu. (Slavnostna govora, petje, sviranje godbe in defiliranje društev pred razvitima zastavama.) Obhod po trgu. III. Banket ob 12 uri v »Narodnem hotelu«. Cena kuvertu 3 K. (Oni, ki se udeleže banketa, naj se blagovolijo zglasiti zadnji čas do 11. t. m.) IV. Ogled jame ob pol 3. uri popoldne. (Godba, ples, poštna ekspozitura.) Vstopnina v jamo 1 krono. V. Javna telovadba ob 5 uri. (Prostor: travnik poleg drevoreda.) VI. Koncert tukajšnjega salonskega orkestra in sokolskega tamburaškega zbora. Vstopnina prosta. Po koncertu komerz. Opomba: V slučaju neugodnega vremena vrši se razvitje zastav v jami. Iz Ljubljane vozi ta dan poseben vlak. Slavnostni odbor.

Darovi.

Za „Ljudski sklad“.

Darovali so sledeči p. n. gospodje:

Janez Sajovic, kanonik, 5 K. — Josip Pogačnik, državni in deželni poslanec, 40 K. — A. F. 5 K. — V. Pfeifer, državni poslanec, 20 K. — Franc Povše, državni poslanec, 40 K. — Dr. Ivan Susteršič, državni poslanec, 20 K. — Fr. Košak, deželni poslanec, 5 K. — Jos. Siška, knezoškofijski kancelir, 10 K. — Mih. Arko, dekan, 5 K. — Katoliško pol. društvo v Radovljici, 100 K.

Za pogorelce na Gorenjih Skopicah so darovali: P. n. gg. msgr. Mat. Jeriha, kanonik v Novem mestu, 10 K. — Mihael Zevnik, kaplan v Črnomlju, 10 K. — Fr. Avsec, župnik v St. Juriju pod Kumom, 10 K. — Fr. Vrhovšek, župnik v Svibnem, 10 K. — Fr. Schweiger, dekan v Leskovcu, 20 K. — Jan. Dolinar, duhovni svetnik na Raki, 24 K. — Kozma Pavlič, župnik v Križevcu, 14 K. — Damijan Pavlič, župnik v Kostanjevici, 15 K. — Slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Krškem zbirko 230 K 35 h. — Župni urad pri Sv. Duhu, 5 K. — Bog plačaj! — Zupni urad v Cerkljah pri Krškem, dne 5. junija 1903.

Anton Gabrič,
župnik.

Telefonska in brzojavna poročila.

Zdravstveno stanje sv. očeta.

Benetke, 6. jun. (C. B.) „Gazetta Venezia“ ve poročati baje iz dobrega vira iz Rima, da se je poslabšalo zdravstveno stanje papeževo. Telesni zdravnik Lapponi obiskuje večkrat kot prej sv. očeta, čegar moči neki pojemajo. Neposredne nevarnosti doslej še ni, vendar so v skrbeh, če se stanje kmalu ne zboljša. Po tem poročilu bi bil papež obolel za črevesnim vnetjem in ne uživa skoro nobene hrane.

Kranj, 6. junija. V občinski seji mesta Kranja je sinoči odbornik dekan Koblar stavil nujni predlog, da naj se odpošlje telegram na Njegovo Veličanstvo, v katerem naj se izrazijo simpatije prebivalstva za bratski narod hrvatski in prosi cesarja, da naredi konec žalostnim razmeram na Hrvatskem. Liberalci niso mogli niti pri tem predlogu požreti svoje nestrpnosti. Nujnost Koblarjevemu predlogu so soglasno odklonili in jo molče odkurili iz zborovalnice. Med njimi je bil tudi Ciril Pirc. Vse meščanstvo obsoja v tako nujnovažni zadevi kazanje liberalnega strankarstva.

Kranj, 6. junija. Kranjski liberalni narodnjaki so dali brezplačno peljati graške nemške tehnike na Jezersko. Živela kompanija! Čast Majdiču!

Dunaj, 6. junija. Vsi poskusi, da bi se hotela žena poslanca Wolfa zopet spraviti s svojim možem, so ostali brezvspešni. Zato se obravnava o ločitvi zakona vrši 22. t. m.

Zagreb, 6. junija. Narodna vladna stranka je imela sejo, pri kateri je zavzela banovo stališče.

Zagreb, 6. junija. Na osem dni zapora sta obsojena radi demonstracij Katarina Fistrić in Leopoldina Rozman.

Reka, 6. junija. Guverner grof Szapary je odpoklican na Dunaj, da poroča o dogodkih v Primorju.

Gradec, 6. junija. 17 hrvatskih in srbskih dijakov, ki so bili obdolženi napada na Nemce v kavarni „Union“, je bilo oproščenih, ker se ni moglo proti njim navesti niti najmanjšega dokaza.

Frankobrod, 6. maja. Za časa cesarjeve navzočnosti je bilo 50 oseb aretiranih radi razžaljenja veličanstva. Nek mladi sodar je skočil h cesarjevemu vozu in je cesarja psoval.

Praga, 6. junija. Tu umrli civilni geometer Edvar Černy je zapustil „Ustredni Matici šolski“ 24.000 kron.

Šopronj, 6. junija. V mestu Holling je od 100 hiš zgorelo 92 hiš.

Inomost, 6. junija. Starosta katol. akadem. društva „Austria“ je izgubil svoje rezervno častništvo, ker ni hotel sprejeti poziva k dvoboju.

Lvov, 6. junija. Na praznik sv. Petra in Pavla bode tu shod slovanskih telovadnih društev.

Sofija, 6. junija. Makedonci so sklenili, da ako ne bo skoro vspeha, poskusiti skrajno sredstvo, katero imajo pripravljeno. Makedonci imajo veliko steklenic z bacili najhujše kuge, in s tem hočejo provzročiti v Carigradu in Solunu strahovito kugo, da tako prisilijo sultana in njegove svetovalce, da pobegnejo.

Stolni Beligrad, 5. junija. Tu so vse šole zaprte radi škrlatice.

Cetinje, 5. junija. Finančni in naučni minister sta podla ostavko.

Carigrad, 6. junija. V okrajih Solun, Skoplje, Monastir in Serres je polovico bolgarskih šol zaprtih in tretjinja cerkev brez duhovnika. Dotični učitelji in duhovniki so deloma zaprti, deloma so pobegnili. Vsled neobdelanega polja grozi lakota.

London, 6. junija. Nevarno je obolel lord Salisbury.

Pariz, 5. junija. Senat je sprejel člen 31. vojaškega zakona, ki določa dveletno vojaško službo.

Pariz, 6. junija. Combes je predložil Loubetu v podpis 81 zakonskih osnov glede prošenj za avtorizacijo 81 ženskih redov. Loubet je izrazil željo, naj se parlamentarno zasedanje zaključi 4. julija, ker naslednji dan odpotuje v London.

New Jork, 6. junija. Z Dunaja pobegli odvetnik dr. Zinner je sedaj dobil dovoljenje naseliti se v ameriških združenih državah, ker je izkazal, da ima pri sebi 1000 dolarjev.

Umrli so:

3 junija. Elizabeta Schmalz, uradnikova žena, 50 let, Krakovski nasip 6, Strictura intest. Nepolasma malig. abodom. — Leopoldina Karbel, hči snažitelja oken, 6 mes., Cerkvene ulice 21, Catarrh. intestin — Albina Gradišar, delavčeva hči, 3½ leta, Streliške ulice, ošpice in rachitis.

V bolnišnici:

1. junija. Ivan Klebel, natakar, 32 let, jetika. — Ana Poženel, delavka, 19 let, srčna hiba — Ivan Kralj, dninar, 54 let jetika.

3. junija. Jernej Stibernik, dninar, 77 let, Carcinoma haepatis.

Poslano.

Slavno uredništvo! V štev. 116. dne 23 maja t. l. je »Slovenec« prinesel naslednjo notico:

»**Agentom za Ameriko** se ne pustite imeti za norce. Marsikaterega so že agentje oskubili, če se jim je pustil. Konkreten slučaj to dokazuje. Delavec s Save je šel v Ljubljano k agenturi, da mu preskrbi vse potrebno za pot v Ameriko. Priča je bil, kako je nekdo pred njim plačal do Clevelanda agentu 138 gld. Pride na vrsto on, ki tudi hoče iti v Cleveland, pa je »**zglihal**« isti razred za 119 gld. Za 19 gld. si bo že kaj boljšega lahko privoščil na poti.«

Opozorjen na to notico šele po „Poslanem« g. A. Rebeka sem primoran tudi od svoje strani izjavljati, da se očitanje takega ali kakršnega koli nepoštenega ravnanja z izseljenci nikakor ne more nanašati na mojo osebo oziroma na mojo agenturo, ker mi je prvo vodilo vselej bilo in bode: **Najstrožja solidnost in poštenost.**

Ali je v „Slovenčevi« notici omenjeni slučaj istinit ali ne, to mi ni znano, vem pa, da je kaj takega popolnoma izključeno v mojej agenturi, kjer so vseskozi merodajne cene, kakršne so za vsako pot posebej natančno določene od ravnateljstva »**Severo - Nemškega Lloyda**« (**Norddeutscher Lloyd**).

Konečno izrekam željo in prošnjo, da bi slavno uredništvo izvolilo dotičnega agenta prijaviti **imenoma**, da se bo potujoče občinstvo vedelo ogibati takih in enakih „poštenjakov«.

Nadejaje se, da se bo to v interesu občinstva samega gotovo zgodilo, beležim najodličnejšim spoštovanjem

Edvard Tavčar

zastopnik „Severo-Nemškega Lloyda«
(Norddeutscher Lloyd)
v Ljubljani, Kolodvorske ulice.

Izjava.

Ker se po Ljubljani trosi vest, da sem jaz uslužbenca mestne elektrarne Ničmana baje pred policijskim svetnikom Podgorškom denunciral, češ, da me je on po tretji osebi opozoril, naj se umaknem, ker bom vsled demonstracij pred kazino aretiran, in da je vsled te moje denuncijacije Ničman ob svojo službo, izjavljam s častno besedo, da to ni res, kajti jaz nisem niti z najmanjšo besedico na magistratu ali pred policijskim svetnikom omenil, da bi me bil sploh kdo na aretacijo opozoril, najmanj pa Ničman, ker lahko rečem, da Ničmana že več mesecev nisem niti videl niti ž njim govoril. Če bi še kdo nadalje razširjal o meni take lažnjive stvari, nastopil bom proti dotičniku sodnijskim potom.

Ljubljana 6. maja 1903.

Filip Kranjc.

Izjava.

Podpisano cerkveno oskrbništvo izreka tem potom javno zahvalo „**Vzajemni zavarovalnici**“ v Ljubljani, da je kulantno in takoj izplačala stroške za prelitje počenega zvona — kakor smo zahtevali.

Cerkveno oskrbništvo
v Renčah, dné 21. maja 1903.

Ignacij Valentinčič,
župnik,

R. Žnidarčič, J. Spocapan,
ključarja.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 746·0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiju	Vetrovi.	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
5	9 zveč.	737·1	12·4	sl. szah.	jasno	18·0
6	7. zjutr	737·6	9·3	sr svzh.	megla	
	2. popol.	735·0	21·8	sr. jvzh.	del. obl.	

Srednja včerajšnja temperatura 14·0°, normale 16·6°.

Dunajska borza

dné 6. junija.

Skupni državni dolg v notah	100·35
Skupni državni dolg v srebru	100·15
Avstrijska zlata renta 4%	120·80
Avstrijska kronska renta 4%	100·90
Avstrijska inv. renta 3½%	93·05
Ogrska zlata renta 4%	120·80
Ogrska kronska renta 4%	99·50
Ogrska inv. renta 3½%	91·10
Avstro-ogrske bančne delnice	16·39
Kreditne delnice	668·—
London vista	239,70
Nemški drž. bankovci za 100 m nem drž v	117·25
20 mark	23·44
20 frankov	19·07
Italijanski bankovci	95·20
C. kr cekini	11·28

786 1—1

Rodbina Žužek, Vencajz, Lapajne in **Dr. Drčeva** naznanjajo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša preljubljena mati, stara mati, sestra in tašča, gospa

Antonija Žužek

danes ob 3. uri popoludne, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče, v 82. letu po kratki bolezni v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice vršil se bode v nedeljo, dne 7. t. m., ob polu 6. uri popoludne iz hiše žalosti, sv. Florijana ulice št. 8, na pokopališče k sv. Krištofu.

Svete maše zadušnice brale se bodo v cerkvi sv. Jakoba.

Po želji drage ranjce se venci hvaležno odklanjajo. Priporočamo pa v molitev in prijazen spomin.

Ljubljana, dne 5. junija 1902.

787 1—1

Žalostnim srcem naznanjamo, da je naša preljubljena hčerka, oziroma sestrica

Nada

včeraj ob 8. uri zvečer, po kratki, mučni bolezni, v nežni starosti enega leta preminula.

V Ljubljani, 5. junija 1903.

Albert in **Minka Sič,** stariši. **Frančišek,** brat.

„SLOVENEC“

se prodaja

doslej v naslednjih ljubljanskih tobakarnah:

Blaž N., Dunajska cesta 12.
Brus Maks, Pred skofijo 12
Dolenc Helena, Južni kolodvor.
Kališ Alojzij, Jurčičev trg 2
Sušnik Josipina, Rimska cesta 24.
Tonich Ivana, Florijanske ulice 1.
Vrhovc Ivan. Sv. Petra cesta 52

Krasne podobice

za

prvo sv. obhajilo

manjše oblike 100 kom. po K 3. 4 40, 6, 7, 8; — večje oblike 100 kom. po K 6, 7; — večje oblike, posebno lepe 100 komadov po K 12. 20, 24, 30

priporoča

prodajalna katol. tiskovnega društva
(H. Ničman) v Ljubljani

Zahvala.

Dné 25. maja je podpisanemu strela užgala gospodarsko poslopje. Požar je uničil s poslopjem vred tudi dva stroja, več vozov in druge oprave, tako, da je bila škoda prav občutna. Zavarovan sem bil pri „**Vzajemni zavarovalnici**“ v Ljubljani za 1200 K, katero svoto mi je omenjena zavarovalnica nemudoma brez vsakega odbitka izplačala. Za to izdatno in hitro pomoč se slavni „Vzajemni zavarovalnici prisrčno zahvaljujem ter ta zavod vsakemu prav toplo priporočam.

Peter Lampe,
posestnik v Zadlogu št. 7
občina Črni vrh nad Idrijo

788 1

Svoji k svojim! **Svoji k svojim!**

Naznanilo in priporočilo!

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da bodem imel dne 11. in 21. t. m.

vojaški koncert 27. pešpolka kralj Belgijcev

na popolnoma prenovljenem restavracijskem vrtu pri „*Novem svetu*“, Marija Terezije cesta štev. 14.

Pričakujem velikega obiska ter se slav. občinstvu že zanaprej zahvaljujem.

Ob enem se zahvaljujem za dosedanjo naklonjenost slavnemu občinstvu stolnega mesta Ljubljane, kakor tudi z dežele ter zagotovim, da bodem slavnemu občinstvu za naprej še bolj ustrezal v vseh zadevah, kakor do sedaj. Dobiva se pri meni vedno sveže Carsko Kozlerjevo pivo kakor tudi več vrst pristnih in naravnih vin. Tudi je dobro znana moja kuhinja ter postrega z gorkim in mrzlim jedilom opoldne in zvečer. Abonement se vedno sprejema ob znižani ceni.

Za solidno postrežbo je vedno preskrbljeno.

Za mnogobrojen obisk in naklonjenost se toplo priporočam

Fran Remic,
restavrater pri Novem svetu, Ljubljana.

781 2—1

„ANDROPOGON“

(Iznajditelj **P. Herrmann,** Zgornja Poljskava)

je najboljše, vsa pričakovanja prekašajoče **sredstvo za rast las,** katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nenavadnimi vspehi izkušena in zajamčeno neškodljiva tekočina, **ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje.**

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno brado.

Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice **3 krone.**

Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani

pri gospodu 274 (44)

Vaso Petričić-u.

V zalogi imajo tudi gg. **E. Mahr in U. pl. Trnkóczy v Ljubljani, A. Rant v Kranji,** in **lekarna „Pri angelju“ v Novem mestu.**

Preprodajalci popust.

785 3—1

Razpis.

Za gradbo vodovoda za vasi **Lipovšica, Sušje, Vinica, Zapotok, Slatenek** in za vasi **Jurjovica, Breže, Dol. Laze** v političnem okraju Kočevje, potrebna na 55.500 kron, oziroma na 56.340 kron proračunjena dela in delave se bodo oddale potom

javne dražbe.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali pa doplačila v odstotkih na enotne cene proračunov naj se predlože do **1. julija 1903** ob 12 uri opoldne podpisanima občinskima uradoma.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečatene z napisom: „Ponudba za prevzetje gradbe vodovodov za Lipovšico, Sušje, Vinico, Zapotok, Slatenek oziroma za vasi Jurjovica, Breže in Dol. Laze pri Ribnici.“ Ponudbam mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni. Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Občinska odbora si izrecno pridržita pravico izbrati ponudnika ne gledé na višino ponudne cene, oziroma če se jima vidi potrebnim, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračuni in stavbni pogoji so na ogled pri občinskih uradih.

Občinski urad Sušje.
F. Kozina, župan.

Občinski urad Jurjovica.
Ivan Lušin, župan.

Služba okrajnega tajnika

je razpisana pri okrajnem odboru Celjskem. Prošnje se vložijo do 22. t. m. pri načelniku dr. Sernecu.

784 2—1

Naznanilo!

Slavnemu p. t. občinstvu naznanjam, da sem z dnem 1. junija zopet prevzel staro znano

gostilno

pri mostu v Litiji, kjer bodem točil razna izvrstna naravna vina, priznano najboljše pivo od delniške družbe združenih pivarn Žalec, Laški trg ter postregel cenjenim gostom vsak čas z mrzlimi in gorkimi jedili.

Na razpolago bodo tudi sobe za prenočišča po nizki ceni.

Priporočujoč se bilježim s spoštovanjem

Fran Lajovic.

782 1

789 1—1

Mejnarodna panorama

v Ljubljani, Pogačarjev trg.

Fotoplastična umetnostna razstava

Danes, v soboto 30. maja

Zadnji razstavni dan

Spodnja Italija

z ogledovanjem Vezuva.

Zanimivosti iz Neapolja, Pompeja, Herculanum, Stabiae itd.

V nedeljo 7.—13. junija

Hribolastvo po

Zvonarjevem in Venedigerjevem pogorju.

Ti velezanimivi pogorski kraji so posneti nalašč in le za mejnarodno panoramo; vsakega prijatelja prirode najboljše seznanjajo s krasnimi pokrajinami naših planinah.

Odprto vsak dan, od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 9. ure zvečer

---

Kovaškega učenca

sprejme takoj

Vinko Hafner, kovač v Žabnici.

Pošta Škofja Loka. 761 2—2

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

571 11 **F. HITI,**

Pred škofijo štev. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Kovač

se išče za **kovačnico,** opremljeno z vsem kovaškim orodjem. Najemščina zmerna. — Pojasnila daje **Janez Dernuljec** v **Strugah** p. Videm pri Dobrépoljah. 773 3—2

Dobro idoča prodajalna

bodiši te ali one stroke v kakem večjem kraju se vzame v najem ali pa pod ugodnimi pogoji kupi.

Ponudbe prosim poslati „Promet 1000“ post. restante Ljubljana. 742 3—3

Gospdična se sprejme

v trgovinsko pisarno v Trstu Katera ima lepo pisavo, zna pravopis slovenski in prakso v tej stroki, ima prednost

Ponudbe na tvrdko **Tržaški dovoz kave Ferdinand Vondráček v Trstu.** 775 2—2

Krepak deček z dežele

s svedočbo dobrega obnašanja, 14—16 let star vsprejme se takoj za **vajenca** v tvornico **sveč in medárnico tvrdke**

Fr. Šupevc v Ljubljani

759 **Prešernove ulice**

Vino.

Na prodaj imam 45 vedrov starega vina. Vzorci na razpolago.

Josip pl. Pohl,

750 3—3 **župnik v Pišecah, Štajersko.**

Javna dražba!

Oskrbništvo konkurznega sklada Luke Schumija naznanja, da se bode ***zaloga krojaškega blaga*** *in* ***prodajalniška oprava,*** *ter* ***hišna oprava*** *spadajoča v konkurzni sklad in sicer:*

zaloga blaga v prodajalnici v Šelenburgovi ulici

dne 9. eventuelno 10. junija 1903 od 9. do 12. ure dopoludne in od 2. do 6. ure popoldne,

hišna oprava pa v stanovanji na Rimski cesti št. 7

dne 12. junija 1903 dopoldne od 9.—12. in popoldne od 2.—6 ure

na javni dražbi prodajala.

V Ljubljani, dne 5. junija 1903.

Dr. Janko Krejc,
oskrbnik.

778 2—1

Javna dražba!

---

42 21

Prva kranjska mizarska zadruga

v Šent Vidu nad Ljubljano

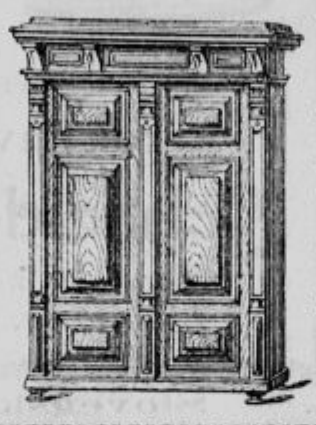

se priporoča sl. občinstvu v naročitev raznovrstne *temne in likane sobne oprave iz suhega lesa,* solidno izgotovljene, po lastnih in predloženih vzorcih.

Velika zaloga raznovrstne izdelane *oprave za salone, spalne in jedilne sobe* je na izbero cenjenim naročnikom v lastnem skladišču tik kolodvora v Vižmarjih. — V prav obilno naročitev se priporoča **Jos. Arhar,** načelnik.

---

587 26—6

Med. dr. Jos. Traub-a želodčni prašek

Gastricin

zdravniško poskušen in potrjen.

Na tisoče ljudi se mora zarad raznih bolezni v želodcu in črevah držati stroge zmernosti v jedi in pijači, kar jim greni življenje. Kdor rabi dr. Jos. Trauba želodčni prašek **Gastricin,** njemu taka dijeta kmalu postane brezpotrebna. Bolniki, kateri se želé utrditi po obilnejši rabi hrane, to po Gastricinu popolnoma dosežejo. Gastricin takoj pokaže učinek pri zgagi, pehanju, napenjanju, pri bolečinah v želodcu, pri krčih, bljuvanju, glavobolu usled prebavljanja; ako se pa rabi dalje časa, odstranja tudi zastarane bolezni v želodcu in črevah, kakor nobeno drugo sredstvo. — **Gastricin** ni čistilo, a vendar vrejuje telesno potrebo. Več povedó prospekti. — Gg. zdravnikom pošiljamo poskušnje.

V Ljubljani je naprodaj pri M. Mardetschläger-ja lekarni pri orlu in drugje.

Glavna zaloga je v lekarni Salvator v Požunu.

Na debelo po medicinskih drožerijah.

Velika škatla 3 K, mala škatla 2 K, franko 20 in rekomand. 45 h več,

---

Stanje hranilnih vlog: **17 milijonov K.**

Rezervni zaklad: nad **400.000 K.**

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz sama, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. 771 14

Posoja se na zemljišča po 4¾% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje in sicer po 4½% do 5%.

Kozolec

(dopler) 779 2—2

na škofijskem posestvu sv. Petra predmestje se bo

v nedeljo, 7. junija popoldan ob ob 4. uri

dražbenim potom prodal.

Letovišče „Lavereca“

Usojam si vljudno naznanjati, da sem tu vodstvo in izvrševanje gostilne prevzela in se bodem zelo potrudila svojim častitim gostom z zelo dobro pijačo in kuhinjo postreči.

K mnogobrojnemu obisku se toplo priporočam z velespoštovanjem

715 3—3 **Marija Perlič.**

Spodaj podpisani usoja si vsem cenjenim gostilničarjem in raznim drugim odjemalcem rudninskih vodá uljudno naznaniti otvoritev

izdelovalnice sodavice.

Izmed osvežujočimi pijačami prirejenih iz sadnih sokov (Frucht-Brause-Limonaden) nahajajo se v zalogi: ***Citronada, Malinovec, Jagodovec*** in ***Oranžovec.***

Priporočujoč se za obilno naročbo

S. Potnik,

izdelovalec sodavice v Ljubljani

736 2—2 Sv. Petra nasip št. 57.

Tovarna pečij in raznih prstenih izdelkov

Alojzij Večaj

Ljubljana, Trnovo, Opekarska cesta, Veliki stradon št. 9

priporoča slav. občinstvu in preč. duhovščini svojo **veliko zalogo barvanih prstenih**

pečij in štedilnih ognjišč

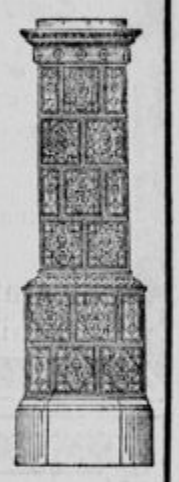

kot: rujavih, zelenih, belih, modrih, sivih, rumenih itd., kar najbolj trpežnih in po modernih modelih izdelanih. **Cene nizke.** 36 52-23

Lastni izdelek.

Ceniki franko in brezplačno.

MATTONI'S

GIESSHÜBLER

naravna

alkalična kislina

je

najboljša mizna in osvežujoča pijača, v. 38 22

katera je preskušena pri

kašlju, vratnih boleznih, želodčnem in **mehurnem kataru.**

Izvirek: **Giesshübl Sauerbrunn,**

železn. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih

Prospekti zastonj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloga pri **Mihael Kastner-ju** in **Peter Lassnik-u v Ljubljani.**

Varstvena znamka: **Sidro.**

LINIMENT. CAPSICI Comp.

iz lekarne Richterjeve v Pragi.

priznano **izvrstno bolečine olajšujoče mazilo** je dobiti steklenica po K —·80, K 1·40 in K 2·— v vseh lekarnah. Zahteva naj se to

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v **izvirnih steklenicah** z našo varstveno znamko **„sidro“** iz **Richterjeve** lekarne ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko kot **pristni izdelek.**

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi, Elisabethstrasse 5.

1146 34—32

Naročajte **izborno ljubljansko delniško pivo**

706 104—4

iz pivovarne v Žalcu in Laškem trgu.

Naročila sprejema centralna pisarna v Ljubljani, Gradišče 7.

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,

v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po 110 95—56

4½ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon štev. 57.

Naznanilo.

Kdor hoče poceni in dobro blago, naj naroči moj novi veliki cenik, kateri je gratis. Posebno priporočam novosti v stenskih urah z novim stolpovim bitjem.

Vsa popravila točno in ceno, umetna delavnica v I. nadstropju. Za obilni obisk se najtopleje priporoča

Fran Čuden

urarski trgovec in posestnik v Ljubljani.

exportna tvrdka na debelo in na drobno, član švicarskih tovarn Union, založnik c. kr. drž. dolenjskih železnic.

Šivalni stroji, posebno za domačo rabo

256 11 **prav poceni.**

Ustanovljeno l. 1832.

Priznano najboljše

oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja

po nizkih cenah

Adolf Hauptmann v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

176 17 **Električni obrat**

Prodaja na debelo! Prodaja na drobno!

Ilustrovani ceniki se dobé brezplačno.

Nad 200 strojev v zalogi.

Slovenski ceniki brezplačno.

Najboljše mlatilnice,

gepeljne, trijerje, čistilnice (paikeljne), **slamoreznice, mline** in **preše** za **sadje**, fine **kose**, **srpe**.

amerikanske kosilne stroje

(damo tudi na poskušnjo)

In sploh vse potrebščine za poljedelstvo

kakor tudi

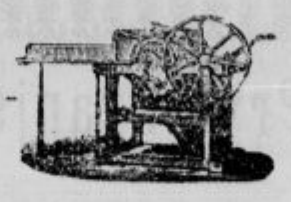

možnarje

za

streljati

v veliki izbiri priporočata po **nizki ceni**

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek,

trgovina z železnino in zaloga strojev

Ljubljana, Dunajska cesta štev. 16.

Slovenski ceniki brezplačno.

766 5—2

Nad 200 strojev v zalogi.

Nič več **telesnega zaprtja**, ako se vživa

Zaloga: **Dunaj, XVIII., Ladenburggasse 46.**
Prospekt brezplačno. — Pošiljatev za poskušnjo:
12 kosov franko 3 K po povzetju. 72 52—17

Huss-ova pogača.

„The Gresham“

zavarovalnica za življenje v Londonu

podružnica za Avstrijo:

Dunaj, I. Giselastrasse 1

v družbeni hiši.

Aktiva družbe 31. decembra leta 1901	K 190,871.731·—
Letni dohodek na premijah in obrestih v letu 1901	„ 31,555.292·—
Izplačila za zavarovalne in rentne pogodbe in za vzvratna nakupila itd. od družbinega obstoja (1848)	„ 426,999.043·—
Tekom l. 1900 je izdala družba 5718 pogodb o kapitalu . . .	„ 50,727.262·—

Za specielno varnost avstr. zavarovancev je vložila „The Gresham“ do 31. decembra l. 1901 že vrednostnih papirjev v znezku

nom. Kron 23,037.438·10

pri c. kr. državni osrednji blagajni na Dunaju. 647 12—2

Načrte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba zavarov. pogodbe, kakor tudi ponudbene obrazce dajé brezplačno **glavno zastopstvo v Ljubljani** pri

Guidonu Zeschko.

---

49 parcél za stavbišča

je v Rožni dolini nasproti Glincam (pri Viču) naprodaj po nizki ceni.

Ker so stavbišča majhna, bi bila primerna zlasti manjšim obrtnikom, ki si želé zgraditi lasten dom.

Natančneje je poizvedeti pri lastniku

Rudolf Oroszy-ju

v Ljubljani, Slomškove ulice štev. 13.

749 5—3

Angeljnovo milo
Marzeljsko (belo) milo

z znamko **S**

449 104—20

sta najbolj koristni

Štedilni mili

za hišno rabo.

Dobivate jih po specerijskih štacunah!

Pavel Seemann

izdelovatelj mila

in čebelno-voščenih sveč

v Ljubljani.

1357 29

ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 18

se priporoča preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo

izgotovljene obleke

posebno na **haveloke** v največji izberi po najnižjih cenah.

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov.

Takoj sprejmem

tri pomočnike

in

jednega učenca.

Anton Čebulj,

772 3—2 krojaški mojster

na **Savi pri Jesenicah**, (Gorenjsko).

Za bolne, malokrvne, prebolnike, dame, otroke itd.

Maltoferrochin

Malto-China-Malaga vino z železom.

Maltochin, China-Sherry

1/1 steklenica K 3·—; 1/2 steklenice 1 K 60 h;

MALTO-CONDURANGO

Malto-Pepsin

1/1 steklenica K 4·—; 1/2 steklenice K 2·50. Po naravnem vrenju z dostavkom drožij južnih vin z najboljšim ječmenovim sladom napravljena **neprekosljiva dijetetična vina**

Od zdravniških veljakov kot najboljša spozna na. Mnogo priporočilnih pisem zdravnikov Prva odlikovanja v Parizu, Pragi, Bruselju, Amsterdamu in nedavnej na dunajski razstavi pijač. 334 12—12

Naprodaj v vseh lekarnah

MALAGA - SHERRY - VERMOUTH

sladni samotok, kar najceneje.

Ceniki in vzorci na željo franko.

Prvo vinsko vrenje in hramovje

SVATEK & Co.

Praga-Smihov, nasproti zahodn. kolodv. 851.

Otvoritev nove trgovine!

Uljudno naznanjam, da bodem ***z 11. t. m. otvoril v Šiški****, ob glavni cesti poleg cerkve, hišna štev. 2 (v hiši gosp. Seidel na)*

špecerijsko trgovino

in ***prodajo moke na drobno in debelo.***

Ker mi je na tem, da p. n. odjemalce vseskozi zadovoljim, bodisi glede kakovosti blaga, bodisi glede nizkih cen, upam, da bode p. n. slavno občinstvo mojo dobro voljo upoštevati, ter moje prizadevanje postrezati z najboljšim in najfinejšim blagom, podpirati z najmnogobrojnejšim obiskom.

U nadeji, da mi izkažejo p. n. odjemalci svojo naklonjenost, bilježim

z odličnim spoštovanjem

646 12—5 *Makso Lavrenčič.*

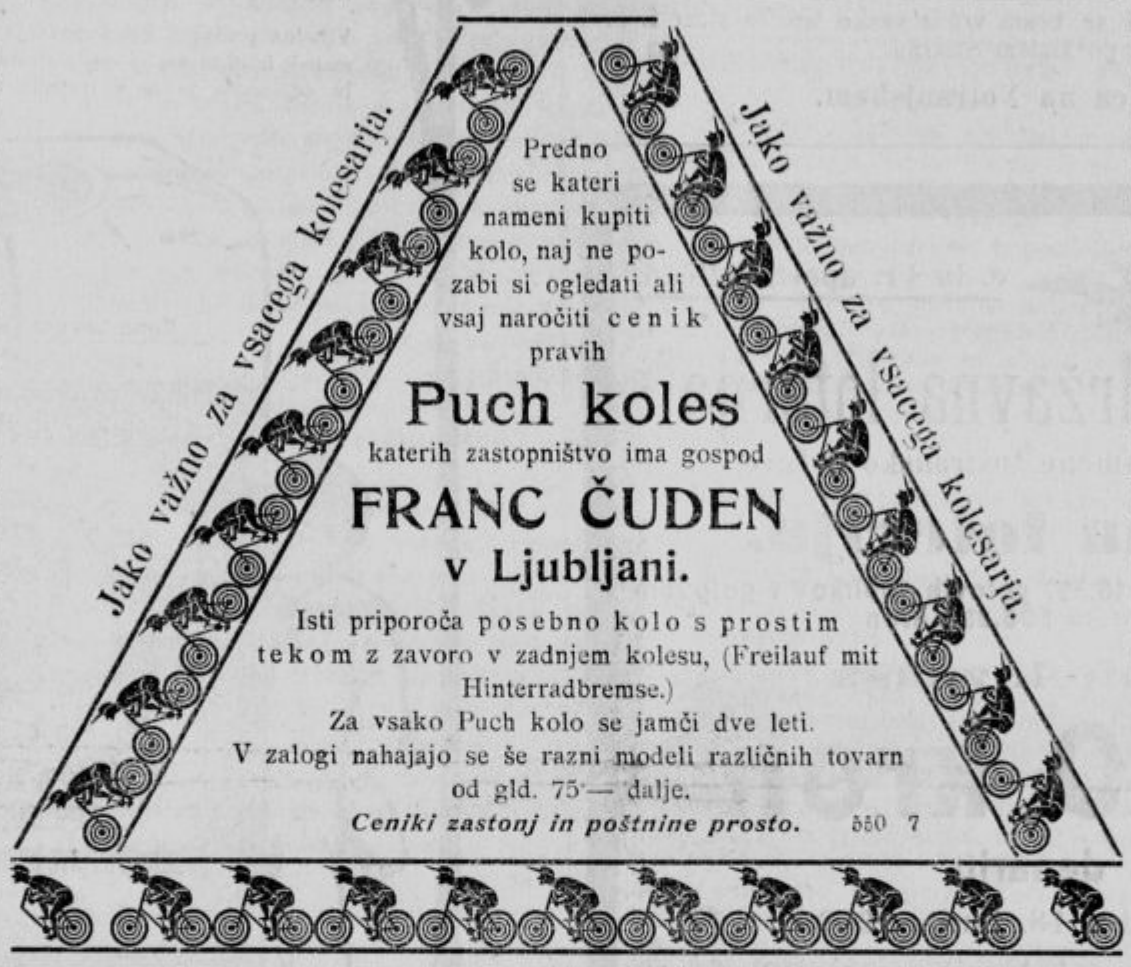

Razpis službe.

Pri „prvi okrajni posojilnici in hranilnici v Kamniku“ se razpisuje služba

posojilničnega uradnika

z začetno letno plačo 1600 kron. Plača se bode pozneje zvišala. Prednost imajo prosilci s kavcijo in kateri so pri jednakih zavodih že službovali. Prošnje je vlagati do 20. junija t. l. pri podpisanem načelstvu. Nastop službe je do 1. julija t. l. Za slučaj pa, da bi prosilec službo lahko poprej nastopil, naj se to v prošnji navede.

I. okrajna posojilnica in hranilnica v Kamniku reg. zadruga z omejeno zavezo.

744 3—2 Načelnik: **Jos. Močnik**

Naznanilo.

Naznanjam sl. p. n. občinstvu, in zlasti sp. **gg. restavraterjem, gostilničarjem** in **gostom**, da se v moji

parni pekarni

„I. I. KANC“

Rimska cesta št. 16.

dobé vsaki dan

razven nedelje in praznika

ob pol 6. zvečer

novo pečene

cesarske žemlje

722 6—5 in

solnati rožički.

Kupim

30 zelo dobrih molznih krav

s teletom.

Ponudbe z naznanilom cene pošiljajo naj se na Karola Lenče, posestnika in vinskega trgovca na Laverci pri Ljubljani. 716 3—3

G. PICCOLI

lekarnar v Ljubljani

dvorni dobavitelj Nj. Svetosti papeža

priporoča naslednje izdelke svojega kemično farmacevtičnega laboratorija, ki se izgotavljajo kot sicer **vsi drugi medikamenti z največjo skrbnostjo in snažnostjo.**

Piccolijeva želodčna tinktura krepi želodec, vzbuja veselje do jedi, pospešuje prebavo in odprtje ter je posebno učinkujoča pri **zaprtju.** 1 steklenica 20 vin.

Piccolijevo železnato vino se uporablja pri **malokrvnih, nervoznih** in **slabotnih osebah z najboljšim vspehom.** Politerska steklenica 2 K.

Piccolijevi sirupi iz malin ali tamarinde dajo z vodo pomešani **izvrstno** in **zdravo pijačo.** Kilogramska steklenica, pasteurizovana K 1.30.

Zunanja naročila po poštnem povzetju. 708 (50—5)

P. n. odjemalci si lahko ogledajo

naš znameniti laboratorij

Vzorci vina za poskušnjo, ceniki in natančnejša pojasnila dajejo se rade volje v skladišču na Starem trgu 15.

Na željo oziroma zahtevo dostavlja se naročeno vino franko na dom.

Otvoritev v soboto, 30. maja t. l., v Ljubljani, Stari trg št. 15.

Bratje Novakovič

lastniki vinogradov na otoku Braču in v makarskem primorju v Dalmaciji

uljudno naznanjajo sl. občinstvu stolnega mesta Ljubljane (10—4)

da so otvorili v soboto, dné 30. m. m.

Prvo uzorno skladišče dalmatinskih vin

v steklenicah in na debelo **v Ljubljani, na Starem trgu 15**

ter se uljudno priporočajo v izdatna naročila. — Na izbero imajo izključno pristna, izbrana vina lastnega pridelka po različni primerno nizki ceni.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno

blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi **vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.**

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domače tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavljaje hitro in najpostenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 780 52-1

Ana Hofbauer,

imejiteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfove ulice 4.

FRANC DOLENC

v Ljubljani, Marijin trg pri frančiškanski cerkvi.

P. n.

Slavnemu občinstvu priporočam svojo veliko zalogo manufakturnega blaga, obstoječo iz raznovrstnega sukna, modnih štofov in kamgarnov za moške obleke. — Vsakovrstnega modnega in perilnega blaga za damske obleke najnovejših vzorcev. — Izvrstne cvilhe za matrace in posteljno opravo, in posebno dobro blago za rjuhe, namiznih prtov in brisalk. — Veliko izbero tepihov, zaves in preprog, vse po najnižjih cenah.

S spoštovanjem

553 10—7 **Franc Dolenc.**

Nov živinski semenj v II. Bistrici

vršil se bo dne 8. junija t. l.

Dovoljena sta dva nova semnja, ki se bosta vršila vsako leto in sicer I. prvi ponedeljek meseca junija, II. prvi ponedeljek po Malem šmarnu. 752 3—3

Županstvo II. Bistrica na Notranjskem.

Na najvišje povelje Nj. c. in kr. apost. Veličan.

XXXV. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene tustranske države

Ta denarna loterija,

edina v Avstriji postavno dovoljena, ima **18.397 gotovih dobitkov v gotovem denarju** v skupnem znesku **506.880 kron.**

Glavni dobitek znaša

200.000 kron

v gotovem denarju.

Žrebanje neprekljicljivo 18. junija 1903.

Jedna srečka 4 krone.

Srečke so dobiti na Dunaju pri uradu za državne loterije, III., Vordere Zollamtstrasse 7, po loterijah, trafikah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železničnih uradih ter v menjalnicah itd. — Načrti za žrebanje brezplačno.

Srečke se pošiljajo poštnine prosto.

C. kr. vodstvo državne loterije.

146 10—8 Oddelek za državne loterije.

Vsaki gospodinji

je čestitati, ki glede na zdravje, prihranek in dobri okus uporablja Kathreiner-Kneippovo sladno kavo.

Vljudna prošnja: Pri kupovanju ne zahtevajte samo »sladne kave«, ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo in odjemajte jo le v izvirnih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

Najboljša in najsigurnejša »« prilika za štedenje! «»

Stanje vlog 31. dec. 1902: čez 9 milijonov kron.

Denarni promet v letu 1902: čez 32 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1,

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$ brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1902: 9,501.351 K 52 h. Denarni promet v l. 1902: 32,596.882 K 65 h.

HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dné 1. januarija 1903.

Dr. Ivan Šusteršič, predsednik.

Josip Šiška, knezoškofijski kancelar, podpredsednik.

Odborniki:

Josip Jarc, veleposestnik v Medvodah. — **Anton Belec,** posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — **Dr. Andrej Karlin** stolni kanonik v Ljubljani. — **Karol Kauschegg,** veleposestnik v Ljubljani. — **Matija Kolar,** župnik pri D. M. v Polju. — **Ivan Kregar,** načelnik okr. boln. blag. v Ljubljani. — **Frančišek Leskovic,** zasebnik in blagajnik „Ljud. pos." — **Karol Pollak,** tovarnar in posest. v Ljubljani. — **Gregor Slibar,** župnik na Rudniku, — **Dr. Aleš Ušeničnik,** profesor bogoslovja v Ljubljani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk »Katoliške Tiskarne« v Ljubljani.